

קול קהילתי

יו"ל ע"י
קהל יטב לב דסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו שליט"א
בראשות מרן הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א
קרית יואל + בני ברק

פרשת וילך שובה - יום כיפור תשפ"ו

לוח השיעורים

בהכוונת דקהילתנו הק'

מסכת קידושין
עד: - עו.

מסכת שבת
ד' - דף ו'

מסכת סוכה
דף מ"ט

דוא"ל משה
מאמר לשון קודש

אשריכם ישראל אשר כפר בכם קל
והעידילכם חתורה

תוכן הענינים

- א -
פניני יואל
- ב -
דברי תורה והתעוררות
- ג -
משלחן בית הוראה
- ד -
מקרא ואגדה
- ה -
בינת לעיתים
- א -
יומא דהילולא

זמנים לשבת קודש

- הדלקת הנרות..... 6:10
- עלות השחר..... 5:02
- הבין הדמיון..... 6:33
- סוף זמן קרי"ש א'..... 8:46
- סוף זמן קרי"ש (כפי מצג רביה'ק וי"ע)..... 8:55
- סוף זמן קרי"ש ב'..... 9:31
- סוף זמן תפילה..... 10:32
- חצות היום..... 12:32
- שקיעת החמה..... 6:31
- מוצאי שבת..... 7:43

CONG. YETEV LEV
D'SATMAR
BNEI BRAK

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

בס"ד

שובה ישראל עד ה' אלקיך

הננו בזה להודיע לאנשי שלומינו שיחיו כי
מזן הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א
ידרוש בשב"ק זו
פרשת וילך - שובה

דרשת שבת שובה

בפלפול ודרוש דברי אגדה ומוסר

בבית מדרשינו הגדול
בשעה 5:30 אחה"צ

בכבוד רב
הנהלת הקהילה

פניני יואל

פנינים יקרים בקצרה נאמרים מתורת רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע

נ"נ ע"י הרה"ח ר' אהרן יודא בערקאוויטש ז"ל שו"ב

כשהוא מתורגם לשאר לשונות.

אמנם עכשיו ביום מותו הפריד את בני ישראל לגמרי מהאומות העולם, ולא אמרה עוד בשבעים לשון, על כן היה שפיר יכול ללמוד עמהם ב'בית אולפנא' היינו בית מדרשו.

וזהו שאמר 'וילך משה' היינו שהלך לו מהמקום שהיה לומד עמהם את התורה בשבעים לשון, שזה לא היה בבית המדרש, והלך לבית אולפנא ללמד לעם ישראל לבדם. (מהדו"ת עמ' קכח):

ע"י תשובה מאהבה הוי העוונות קימה

'וקם' העם הזה וזנה וגו'. הקשה האור החיים הק' וכי קימה היא, והלא ירידה והשפלה היא הזונה אחרי אלהי נכר, ולמה אמר 'וקם'.

ואפשר לומר דהנה מבואר בגמרא (יומא פז) דעל ידי תשובה מאהבה זדונות נעשות לו זכיות. ולפי זה על ידי התשובה מאהבה הוי גם העוונות בחינת קימה.

וזהו שאמר וקם' העם הזה וזנה, על שם סופו ותכליתו, דהנה לעתיד הרי ישובו כל העם בתשובה מאהבה ויתהפכו כל העוונות לזכיות, וממילא על ידי החטא יהיה להם קימה.

(שובה אות כה)

אלו שחלקו על משרע"ה היו אומרים שכך הוא רצון הקב"ה

הן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם 'עם' ה'. יש לדקדק על אומרו 'עם' ה', היה לו לומר 'נגד' ה'.

ואפשר לומר דכל אלו אשר חלקו על משה, לא חלקו על התורה, רק העמידו פשטים מסולפים בתורה עצמו, והיה נדמה להם שאינם מתרחקים מדרך התורה, אלא התפלפלו שמה שהם סוברים הוא דרך התורה.

וזהו כוונת הפסוק, 'ממרים הייתם עם ה' היינו שאף שפלפלו לחלוק על משה רבינו, היו ממרים 'עם' ה', שהיו אומרים שזה הוא רצון הקב"ה כפי דעתם המסולפת. (מהדו"ת עמ' קכב):

משה רבינו נשאר תמיד בבחינת הולך

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל. דקדקו המפרשים הליכה זו מה טיבה, ולהיכן הלך. גם יש לדקדק שלא הזכיר מה שדיבר אליהם, דמה שאמר להלן בן מאה ועשרים וגו', על זה הרי התחיל עוד הפעם ויאמר אליהם.

והנראה בזה דהנה האדם בעוד שהוא בעולם הזה הוא נקרא הולך, כי הולך תמיד מדרגא לדרגא, אם הולך בדרך התורה אזי נתעלה והולך למעלה יותר ויותר, וח"ו ההיפוך בהיפוך. אבל בעולם הבא הוא נקרא עומד, כי אינו יכול להוסיף עוד במצות ומעשים טובים.

והנה כל זה דוקא בשאר צדיקים, אמנם משה רבינו כיון שאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, שכל תלמיד חכם בכל דור ודור יש לו ניצוץ ממשה רבינו (כמו שמצינו בכ"מ בגמרא משה שפיר קאמרת), אם כן בכל דור ודור הוא תמיד בבחינת הולך.

וזהו שאמר 'וילך משה' היינו שנשאר תמיד בבחינת הולך, והטעם 'וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל' היינו מכיון שלמד תורה עם ישראל, לכן תמיד בכל זמן שמדברים בדברי תורה נחשב כאילו הוא בעצמו מדבר, כי בכל תלמיד חכם יש בו ניצוץ ממשה רבינו, על כן נשאר אצלו בחינת הליכה תמיד. (מהדו"ת עמ' קלא)

משה רבינו לא רצה ללמוד בביהמ"ד לשונות הגויים

וילך משה וידבר וגו'. הנה כל המפרשים נדחקו לבאר כונת הליכה זו, ובתרגום יונתן פירש שהלך למשכן בית אולפנא. ולדבריו קשה מה נשתנה דיבור זה שהודיענו לאיזה מקום הלך ללמד לבני ישראל.

ואפשר לומר דהנה רש"י כתב (ר"פ דברים) 'הואיל משה באר את התורה' היינו שפירשה להם בשבעים לשון. והנה כיון שפירשה בשבעים לשון, בוודאי שלא למד אז עם ישראל בבית המדרש, כי לא היה רוצה ללמד בבית המדרש תורה

ועשה תשובה' היינו בטרם באה עליו האזהרה ויראה מפני העונש העתידי לבה עליו, 'ואתה פתחת בתשובה תחלה', כלומר בטרם באה עליך היראה מפני העונש, 'חייך שכן בןך הושע עומד ופותח בתשובה תחלה שנאמר שובה ישראל', וכדאמרן שהוא עומד ומזהיר על בחינת התשובה שעשה ראובן עד ה"א.

ישראל מובטחים שמועלת להם תשובה כי הם בנים למקום

החיד"א (בס' אהבת דוד) מביא מדרש פליאה, בשעה שעקד אבם את יצחק אמר להקב"ה תן לבני עשרת ימי תשובה ע"כ. והוא פלא.

ואפשר לומר דהנה מבואר בפרקי דרבי אליעזר (פ"א) דבשעת העקידה פרחא ויצאה נשמתו של יצחק, וכיון שהשמיע קולו אל תשלח ידך אל הנער, חזרה נפשו לגופו וידע יצחק שכן עתידים המתים לחיות, ופתח ואמר ברכת מחיה המתים ע"כ. ומשמע מזה דרך אז נתגלה להם ענין תחיית המתים.

[ואפ"ל הטעם דרך אז נתגלה להם, כי אילו היה ידוע להם מקדם, לא היה נחשב העקידה לנסיון כלל, כי היה יצחק מובטח כי אאע"ה יחזיר ויחיה אותו, כי בכלל ברכת מחיה המתים נכלל גם מה שהצדיקים החיו מתים בעוה"ז כמו אליהו ואלישע (עיין ריטב"א ריש תענית)].

והנה הפרשת דרכים (דרך ארוכה דרוש כה) מבאר דמתחית המתים אנו מוכרחים לומר דישאל יש להם דין בנים למקום, דהנה מבואר בגמרא (תענית ב.) דמפתח של תחיית המתים לא נמסר לשליח, ולכאורה האין הקב"ה מחיה מתים, הרי יש לו דין כהן (עיין סנהדרין לט.) ואין מיטמא למתים, ועל כרחך (כמו שתיצו התוס' שם) דישאל נקראו בנים למקום, והכהן מותר להטמאות לבנו. והנה הא דמהני תשובה בישראל בלבד, הוא משום דישאל הם בנים למקום, ואב שמחל על כבודו כבודו מחול (עיין בבב"י מ' ימי הגבלה).

ומענה מובן כמין חומר המדרש פליאה, 'בשעה שעקד אברהם את יצחק' ואז נודע לו ענין תחיית המתים, וממילא הבין מזה דישאל קרויים בנים למקום. על כן 'אמר להקב"ה תן לבני עשרת ימי תשובה' שהרי מענה הם מובטחים דמועלת להם תשובה, דאב שמחל על כבודו כבודו מחול. (שובה אות כה)

אמירת לשם יחוד לפני כל מצוה מועיל שהחיצונים לא יחטפיהו

במה אקדם ואכף פני לא יקח שוחד, ובידי אין מעש ועל זאת לבי יפחד, אבל עתה בזכרי מלכות יחוד שם המיוחד, ועל זאת אני בוטח באומרים ה' אחד וכו'. יש לדקדק

הנביא מזהיר שישבו לפני שיגיע הדור של עיקבתא דמשיחא

שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך. אפשר לבאר דהנה להגיע לתנועה קלה של תשובה צריך האדם סייעתא דשמיא מרובה שיזכה לזה, אמנם בדורות הראשונים היה יותר באפשרי להגיע להתעוררות של תשובה, כי היה עוד כח הקדושה גדול, והצדיקים והקדושים היו מסייעים לעורר הלבבות, אבל בדורות האחרונים הללו שהשפלות גדול, וחסרנו כל אלה, אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, שהוא יתן בנו כח התשובה ונזכה לשוב לפניו.

והנה 'כושל' נקרא בדברי חז"ל חלוש (עיין במשנה כתובות פ"ט מ"ב), וזהו כונת הכתוב 'שובה ישראל', היינו שהנביא מזהיר שימהרו לשוב, 'עד ה' אלקיך' טרם יגיע הזמן של עיקבתא דמשיחא שאז 'ה' אלקיך' אין לנו בו על מי להשען אלא על ה' אלקינו, והטעם 'כי כשלת בעונך' היינו כי הדור חלש ושפל מאוד וקשה להגיע לתנועה של תשובה. (שובה אות כה)

צריכים לשוב קודם הגז"ד שאז הוא עדיין תשובה מאהבה

שובה ישראל עד ה' אלקיך וגו'. איתא במדרש (ב"ר פ"ד יט) אמר לו הקב"ה לראובן מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה, ואתה פתחת בתשובה תחלה, חייך שכן בןך הושע עומד ופותח בתשובה תחלה, שנאמר שובה ישראל וגו'. הקשו המפרשים למה אמר 'אתה פתחת בתשובה תחלה', הרי קדמוהו אדם הראשון וקין שעשו תשובה (עיין עירובין יח.; ב"ר פ"ד כב), ולא ראובן היה הראשון בעולם שעשה תשובה.

ואפשר לומר דהנה אם האדם עושה תשובה קודם גזר דין בטרם מדת הדין מתוחה עליו, בעוד מדת הרחמים שולטת, אז התשובה הוא תשובה מאהבה, כי הוא שב לא מחמת יראת העונש או איזה יראה אחרת, אלא מאהבת יוצרו. אבל אם התמהמה ולא שב רק עד אחר גזר דין, בשעה שמדת הדין שולט, התשובה שהוא עושה אז הוא תשובה מיראה, כי הוא שב מחמת פחד הדין השורה עליו על ידי שנגזרה עליו גזירה.

וזהו כונת הכתוב 'שובה ישראל עד ה' אלקיך', היינו שהכתוב מזהיר שימהר לשוב בטרם יתהפך ה' שהוא מדת הרחמים, לאלקיך שהוא מדת הדין.

והנה אדם הראשון וקין עשו תשובה, אחרי שיצא גזר דינם ונאמר להם העונש העתידי לבה עליהם, ואם כן לא היתה תשובתם בבחינת עד ה' אלקיך. מה שאין כן ראובן לא מצינו שקדמה לו תוכחה ואזהרה על העונש המיועד לו, אלא מעצמו פתח ועשה תשובה, ואם כן היתה תשובתו בבחינת עד ה' אלקיך.

ובזה יתבאר דברי המדרש 'מעולם לא חטא אדם לפני

ממציאותן בשעה שהיו מייחדין את ה' וממליכים עליהם הבו"ת. אמנם כתוב בספרים הקדושים (ע"ן אגרא דכלה פר' נח) דבכל מצוה שעושה יאמר שיהא על דעת רשב"י והאר"י הק' ועל דעת כל הצדיקים, ואז מצטרפת יחוד ה' שלנו עם היחודים שהם היו מייחדים, דכ"ן שאנו זוכרים ומזכירים עבודתם ועושים על דעתם, נתעורר כח עבודתן, ומצטרפת עבודתנו - אף על פי שהיא קטנה מאוד - עם עבודתם הגבוהה, ועולה כולם ביחד לרצון.

זהו שאמר הפייטן, 'במה אקדם וכו' ובידי אין מעש', שאנו רואים מהות עבודתנו ומעשינו באיזה מצב הוא 'ועל זאת לבי יפחד', אבל עתה 'בזכרי' מלכות יחוד שם המיוחד, היינו שאנו 'זוכרין' אין היו הצדיקים הקודמים מייחדים שמו יתברך, 'ועל זאת אני בוטח באומרים ה' אחד' על כן אנו בוטחים על אמירתנו עכשיו ה' אחד [וזה קאי על הקרי"ש שלנו שהוא רק באמירה בלבד, ואין כאן כפל לשון], כי זה מצטרף עם הראשונים, ועל ידי זה יש חשיבות גם לקריאת שמע שלנו. וזהו מה שמסיים 'ומושכים כולם יחד מזה אחד ומזה' היינו מצד אחד העבודה של הצדיקים הקודמים ומצד אחד עבודתנו, כולם מושכים ביחד, ובכחם לעורר רחמי שמים עלינו ועל כל ישראל אמן.

(ע"ר"כ אות ג)

כשהיו שומעים את השם יוצא מפי כה"ג היו נתעוררין מזה כ"כ

ראה אין מכפר בעדי ואין סודר לי סדר וכו'. יש לדקדק על כפל הלשון, דפתח ואמר 'אין מכפר בעדי' דהיינו שאין לנו עכשיו כהן גדול שיכפר בעדנו, ואחר כך אמר 'ואין סודר לי סדר' דהיינו שאין לנו כהן גדול שהוא היה מסדר סדר העבודה בבית המקדש, והיינו הך.

ואפשר לומר דהנה הגם כי מאז שחרב בית המקדש אין אנו יכולין להקריב קרבנות לכפר בעדנו, מכל מקום היו בינינו תנאים ואמוראים, וגם בדורות אחרים היו הרבה צדיקים, אשר בגודל קדושתם ועבודתם היו ראויים ללבוש בגדי לבן ולכפר בעדינו. וממילא אף שלא היה אפשר להקריב קרבנות בפועל, מכל מקום היו יכולים להסדיר סדר הקרבנות באמירה כראוי, כמו שכתוב ונשלמה פרים שפתינו, ועל ידי זה היינו מתכפרים. אולם כעת חסרנו כל אלה, שאין לנו גם מי שיתפלל תפלה הראויה לכפר בעדנו.

זהו שאמר 'ראה אין מכפר בעדי' במעשה הקרבנות בבית המקדש, ואף 'אין לנו סודר לי סדר' שגם אין לנו צדיקים מי שיסדר לנו סדר הקרבנות לפעול בכח התפלה. (ע"ר"כ אות יח)

מהו הכוונה באמרו 'ובידי אין מעש', היה צריך לומר ואין בי מעש. גם צריך ביאור הכוונה במה שאמר 'אבל בזכרי מלכות יחוד שם המיוחד', דאם הכוונה על קריאת שמע, הרי כבר מלתו אמורה להלן 'ועל זאת אני בוטח באומרים ה' אחד' וכפל הלשון למה.

ואפשר לומר דהנה ידוע מזוהר הקדוש ומספרי חכמי אמת, שהמצות ומעשים טובים שעושה האדם בעודו מלוכלך בחטאים, חוטפין אותן הסט"א, ומוסיף בהם כח אל הקליפות ח"ו (ע"ן בעט"ז ס' תקע, ובבאה"ט ס' תקעא בשם המקובלים). והעצה לזה שלא יחטפו אותם החיצונים, מבואר בספח"ק (שמחת הרגל להחיד"א, ובספר אור לישירים) שיאמר לפני כל מצוה, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ובזה הוי כמתנה בפירוש שאינו רוצה לצאת ידי חובתו, אלא אם יעלה לנחת רוח לפני הקב"ה, וזולת זה הרי הוא מכין בפירוש שלא לצאת ידי חובתו, וזה בוודאי מועיל נגד החטיפה של הסט"א.

ובזה יבואר דברי הפייטן 'ובידי היינו ברשותי' (כמו שפי' רש"י ויוקח מן הבא 'בידי' ברשותו) אין מעש, היינו דאפילו אם עשינו וקיימנו מצות, אבל כל זמן שלא עשינו תשובה כהוגן, עלולים הם להתפס לידי הסט"א ח"ו ואינם ברשותינו. אמנם העצה היעוצה לזה הרי הוא לומר לשם יחוד כנ"ל, וזהו שאמר 'אבל עתה בזכרי' היינו בזה שמזכירים לפני כל מצוה, ואומרים 'מלכות יחוד שם המיוחד' היינו לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה, בזה תעלה ארוכה שישארו בידינו וברשותינו. (ע"ר"כ אות י)

לפני כל מצוה יאמר שיהיה על דעת הצדיקים הקודמים

במה אקדם וכו' ובידי אין מעש ועל זאת לבי יפחד, אבל עתה בזכרי מלכות יחוד שם המיוחד, ועל זאת אני בוטח באומרים ה' אחד ומושכים כולם יחד מזה אחד ומזה. יש לדקדק א] אומרו 'בזכרי מלכות יחוד שם המיוחד' ו'אומרים ה' אחד', דלכאורה שניהם ענין אחד הוא, וכפל הלשון למה. ב] צריך ביאור אומרו 'בזכרי' מלכות יחוד שם המיוחד, דלשון זכרון שייך על דבר שנשכח ממנו לשעבר, אבל יחוד שמו יתברך צריך להיות תמיד לנגד עינינו, ומה שייך זכרון כאן. ג] מה שמסיים 'ומושכים כולם יחד מזה אחד ומזה' צריך ביאור הכוונה בזה.

ואפשר לומר דהנה הקריאת שמע שלנו שאנו מייחדים שמו יתברך ומקבלים עלינו עול מלכות שמים, אף שבוודאי דבר גדול הוא וחשוב לפני השי"ת, אבל מכל מקום אינו דומה להקריאת שמע וקבלת עול מלכות שמים של הצדיקים הקודמים שהיו בעלי השגה בגדולת הבורא, והיו מתבטלים

CONG. YETEV LEV
D'SATMAR
BNEI BRAK

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

כס"ד

זמני התפילות ליום הקדוש הבעל"ט בבית מדרשינו הגדול

מנחה ערב יום הקדוש

בראשות מרן הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

בשעה 2:30 בביהמ"ד הגדול

דרשת כל נדרי

בשעה 6:50

זמן הדלה"נ

בשעה 6:03

שחרית

בשעה 7:15

תהילים באשמורת הבוקר

בשעה 5:15

זמן ר"ת

בשעה 7:36

יזכור

בשעה 1:05 (בערך)

ויו"ט היה עושה בצאתו בשלום מן הקודש

סעודת מוצאי יוה"ק בשעה 10:00

בברכת גמר חתימה טובה

הנהלת הקהילה

דרשת
כל נדרי
שנת תשפ"ה
לפ"ק

דברי תורה והתעוררות
ממך הנה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

נרצ"י ונע"י להוצאת חידושי תורה צ"ח ראש ישיבתנו שליט"א ותשד"ח דרום

דרשת כל נדרי

שנת תשפ"ה לפ"ק - בבית מדרשינו הגדול

במשנה (יומא פ"ח מ"ט) **אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מו אתם מטהרים, ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים, שנאמר** (ויחזקאל לו, כה) **וזרקתי עליכם מים טהורים, ואומר** (ירמיה יז, יג) **מקוה ישראל ה', מזה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, וצ"ב השאלה והתשובה.**

בשמים פוסקים כרבי מאיר שאנו נחשבים כבנים למקום

ונראה על פי מה שכתב מרן רביה"ק זלה"ה בדברי יואל (לח"כ חוט שני) לפרש מאמרינו בתפלת ראש השנה (נפוע כיום כרת עולם) אם כבנים רחמינו כרחם אב על בנים ואם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא כאור משפטינו, וצ"ב וכי רק אם אנו כעבדים אז עינינו לך תלויות, והרי גם אם אנו כבנים אין לנו עצם אחרת אלא שיהיו עינינו לך תלויות ולהשען על אבינו שבשמים. ויש לומר על פי מה שנחלקו בגמ' (קידושין לו.), רבי יהודה סובר דאם ישראל עושין רצונו של מקום קרוין בנים ואם אין עושין רצונו של מקום קרוין עבדים, ורבי מאיר ס"ל בין כך ובין כך קרוין בנים. וידוע דקיי"ל בכל דוכתא דפליגי רבי מאיר ורבי יהודה דהלכה כרבי יהודה, והמעם דאין הלכה כרבי מאיר אמרו חז"ל (שיוצין דף יג:) גלוי וידוע לפני מי שאמר והי' העולם שאין בדורו של רבי מאיר כמותו, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו מפני שלא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו. ולפי זה אפ"ל דמה שאין הלכה כר"מ הוא רק

בעולם הזה, שלא יכלו לעמוד על סוף דעתו, אמנם הרי קמי שמיא גליא שאין בדורו כמותו, והקב"ה יכול לירד לסוף דעתו של ר"מ, א"כ שפיר פוסק הקב"ה הילכתא כוותי' דרבי מאיר, ולפי זה יתכן שאצל הקב"ה הוי הילכתא דאף כשאין עושין רצונו של מקום, מ"מ קרוין בנים כשיטתו של רבי מאיר. וזה שאומרים **אם כבנים**, פי' בשעה שישראל עושין רצונו של מקום וקרוין בנים לכולי עלמא, אז רחמינו כרחם אב על בנים, ונצא זכאי בדיון, ואם כעבדים, בזמן שאין עושין רצונו של מקום דאז לרבי יהודה קרוין עבדים, אז עינינו לך תלויות, שהרי אתה יכול לירד לסוף דעתו של רבי מאיר ותוכל לקבוע הלכה כמותו, על כן בקשתינו עד שתחננו ותוציא כאור משפטינו במשפט זה דהלכה כרבי מאיר, דאף באין עושין רצונו של מקום אנהנו נקראים בנים, וממילא תרחמינו כרחם אב על בנים בכל אופן, עכ"ד הנחמדים.

לשיטת ר"מ לא נדחה האדם מהקדושה ומועיל תשובה

ויתכן לתרץ בזה קושיית המהר"ם א"ש בכתנות אור (פי' נצבים) היאך מהני תשובה שיתקרב החוטא להקב"ה, הלא קי"ל (פסחים עג:) נראה ונדחה אינו חוזר ונראה, וכמו כן האדם היה נראה תחילה והי' קודש ישראל לה' (ירמיה ג, ג), וכשחטא נדחה ח"ו מקדושתו, ואין יהיה חוזר ונראה בתשובה, עיי"ש בדבריו. אמנם י"ל דכל הקושיא היא רק לגבי שיטת רבי יהודה דס"ל דהחוטא מאבד תואר בן ומעתה נקרא בשם עבד, אז יתכן לומר שעל ידי החטא גם נדחה מן הקדושה, ושפיר קשה האין יקובל תשובתו,

יעלה על הדעת לשאול האיד נוכל לומר שאפילו אם הטאנו אנו נחשבים כבנים למקום, הלא הוא מחלוקת תנאים, וקיי"ל דהלכה כרבי יהודה דבאין עושין רצונו של מקום קרוין עבדים, לזה אמר **שבשמים**, כי רק בעולם הזה שלא ירדו לדעת רבי מאיר פוסקים כשיטת רבי יהודה, אולם בשמים פוסקים כשיטת רבי מאיר שאנו נחשבים כבנים למקום אפילו אם הטאנו, והוא ית' לנו כאב, ולכן בודאי שהאדם מעולם לא נדחה מן הקדושה, אלא נראה לפניו ית'.

תנאי בדבר להשליך את השרץ ולהתודות

אולם בעת כניסת היום הקדוש עלינו לזכור המשך דברי המשנה, מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, והכוונה בזה ביאר ק"ז הגה"ק בעל מעגלי צדק זי"ע (לפרט יו"ב דכ"ה) על פי דברי הרמב"ם (פ"ג מהל' תשומ"ט ס"ג) שכל המתודה בדברים ולא גמר בלבו לעזוב, הרי זה דומה לטובל ושרץ בידו, שאין הטבילה מועלת לו עד שישליך השרץ. ולזה אמר רבי עקיבא, מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, דכדמיון המקוה כן צריך להיות התשובה, לקבל על עצמו שלא ישוב עוד לדבר הזה, ובאופן זה יקובל תשובתו לרצון, עכ"ד. ובכן אף שזוכים אנו שאין אנו נדחין מלפניו ית"ש, מכל מקום עלינו לדאוג גם שנהי' נראין לפניו, ובכן נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה אל ה', לעשות ולקיים את כל חלקי התשובה, עזיבת החטא, הרטה, וכן קבלה אלעתידי, כמבואר בדברי הרמב"ם בהל' תשובה.

דברי התעוררות בגדל הזמן

כאן הרחיב מרן הגה"צ שליט"א בדברי התעוררות כמה מוטל עלינו להתבונן בהמתנה טובה שנתן לנו השי"ת, הוא יום גדול ונשגב מבינת אנוש, ובל נחסוך דמעות מעינינו, כמו שאמר ק"ז הגה"ק הישמה משה זי"ע – על הפסוק שלח לחמך על פני המים כי ברוך הימים תמצאנו, מים היינו דמעות, דעל ידם אפשר לפעול בשעה אחת מה שפועלים על ידי תשובה וחרטה בזמן מרובה, לכן נפיל דמעות

דקיי"ל נראה ונדחה אינו חוזר ונראה, אולם לפי שיטת רבי מאיר דס"ל דבין כך ובין כך קרויין בנים, ולעולם ועד יהא תוארו בן למקום אפילו אם יחטא ואשם, אם כן לשיטתו בודאי שהאדם מעולם לא נדחה מן הקדושה, וכאשר יעלה על לבו לשוב בתשובה שלימה, יוכל להתקרב אליו ית' ולהיות נראה לפניו ית"ש בלי שום מסך המבדיל.

בזכות שבת שמורה שאנו בנים למקום זכו לכפרה

ובעמדינו ככניסת יום הקדוש שחל ביום השבת, אפשר לבאר בזה דברי המדרש (ויק"ר פכ"ח ס"ל) בזאת יבא אהרן אל הקדוש, בזכות שבת שנאמר (ישעיה כו, ג) אשרי אנוש יעשה זאת וגו' שומר שבת מחללו. ולכאורה קשה למה בזכות השבת ה' אהרן הכהן נכנס לפני ולפנים להביא סליחה ומחילה על בני ישראל. אלא דכתב הבני יששכר (שבתות מאמר טו סימן י', ולשנועות מאמר כ' סימן ז') בטעם דעכו"ם ששבת חיים מיתה (פסכדין דף נח:), משום שהשי"ת נקרא עליהם מלך, ושבת נקרא שרביטו של מלך, ועל כן חייב מיתה כדון המשתמש בשרביטו של מלך, מה שאין כן ישראל משתמשין בשרביטו, כי אות היא בינו ית"ש ובינינו שאנחנו נקראים בנים, עיי"ש בדבריו. וכיון שזאת שבני ישראל שומרים שבת מוכיח שהם בנים למקום, אם כן מובן שעל ידי זה נחה וגם שקטה הקושיא האיד אפשר לשוב בתשובה, ולא אמרינן דנדחה אינו חוזר ונראה, דהרי מעולם לא נדחו הבנים מעל שולחן אביהם.

ע"י אבינו שבשמים יש לנו מחרה

וזהו ביאור המשנה, אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם, שבא לבאר טעם הדבר שהאדם שחטא יכול לטהר את נפשו כמקדם, הלא קיי"ל נראה ונדחה אינו חוזר ונראה, אם כן יחשוב האדם בנפשו וכי יוכל לטהר עצמו לפני מלך רם ונשא, לזה השיב ואמר **אביכם שבשמים**, ובאומרו **אביכם**, התכוון לומר שלעולם אנו נחשבים בנים למקום אפילו אם נכשלנו בחטא ועון, והוא ית' לנו כאב המרחם על זרע רחומיו, ואם

ובזה תעלה לך ביאור נאה כאמרנו, ותתן לנו ה' אלקינו באהבה את יום הכיפורים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה וכו' מקרא קודש זכר ליציאת מצרים, דכמו שאז בהיותנו בשעבוד מצרים נתעורר הגאולה על ידי שנאספו כל הבכיות של בני ישראל יחד עם קול בכיתו של משה רבינו, ובזכות זה נתעורר רחמי השי"ת להוציא את בני ישראל משם, כן הדבר הוא ביום הכיפורים שהאבות מצטרפים עמנו בתפילה להכתב ולהחתם בספר של צדיקים.

דברי התעוררות על צניעות

כאן עורר מרן הגה"צ שליט"א בדברי התעוררות על צניעות הנשים, דהן אמת הדבר שהאבות הבאים משמי מעל להיות עמנו בתפילתנו, וקול צעקתם עם דמעותיהם עולות למעלה, אולם עלינו להתבונן אם דמעותיהם הם דמעות של תפילה ובקשה לפני השי"ת, או ח"ו שקול בכייתם הוא בראותם שפלות מצב הדור האיך שנתרחקו מהם הרבה פסיעות, ובפרט בעניני צניעות הצריך תיקון גדול. וביותר צריך זירוז ענין זה, כי ידוע לכולנו האיך שמרן רבינו הק' ז"ל ז"ע האט אויסגענוצט די מייערסטע צייט פון יאר, ועורר על פירצת ביי-האר והעונשים שבזה רח"ל.

התעוררות על חומר העון של שיחה במילה

גם יש לעורר שוב על חומר איסור השיחה בבית המדרש בשעת התפילה, הא', עצם השיחה במילה שאסור בכל חומר הדין, ויש לזהר בזה. הב', של ידי שמדבר הוא מפריע לאחרים הרוצים להתפלל, ומונע את תפילתם מלעלות. הג', יתבונן כל אחד כי הרי הוא לבית הכנסת כדי לשפוך שיחו ולבקש על כל צרכיו, כי הוא וכל משפחתו תלויים בתפילתו, ויחשוב בדעתו מתי אעשה גם אנכי לביתי, לרחם עליו ועל בני ביתו וצאצאיו.

מי דימה בדעתו בעמדינו בתפילה בימי ראש השנה וביום הק' בשנה העברה שיהי' לנו ולכל תושבי ארץ הקודש אזה שווערע יאר... גם עתה נכנסנו לשנה החדשה וקווינו לטוב, אולם לגודל חרדתינו בימים

לפני מלך מתרצה בדמעות, כי כן יש להו הכמחה דשערי דמעות לא נשלכות מעולם.

ותתן לנו ה' אלקינו באהבה את יום הכפורים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה, ולמחל בו את כל עונותינו מקרא קודש זכר ליציאת מצרים. ודקדקו בספרים איזה שייכות יש ליציאת מצרים עם יום הכפורים.

בצקעת משה חי' נשמע הקולות של כלל ישראל

ויתכן לומר עפ"י המסופר שבעת שעמד איזה מלך קשה כהמן על בני ישראל, והוכרחו בני ישראל לשלוח אליו איזה שתדלן לבקש מלפניו עליהם, ואותו שתדלן מרוב צערו ומרירותו הרים את קולו וצעק לפני המלך על צרת אחבנ"י, ויהי כאשר צעק בקול גדול, אמר לו המלך שידבר בנחת ובדרך ארץ, השיב ואמר, שהוא מדבר בשם כל אחיו אשר מזרע ישראל המה, שאי אפשר להם לבוא בעצמם לפני המלך, לכן קולו חזק ורם עד שנשמע למרחוק, ואין בכוחו לעצור את קולם. ובה פירשו מה שנאמר בפר' שמות (3, 10) ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה. ופירש"י קולו כנער, שראתה דבר פלא, שילד קטן יהי' קולו כנער, הבינה שמילדי העברים זה, שבכיו וצעקתו של הילד הוא בשם כל ילדי העברים שנמצאים תחת שעבוד מצרים, ולכן קולו גדול וחזק כנער, ולזה נכמרו רחמיה עליו ותחמול עליו, עכ"ד.

בר"ה ויוח"ב הנשמות שמתו ונשמות האבות מצטרפים עמנו בתפילתנו

ובעת עמדינו בכניסת היום יש לומר מה שכתב החתם סופר בדרשותיו (ל"ד פלול דף ס"ט) שקבלה בידו שבראש השנה ויום הכיפורים הנשמות הקדושות שכבר מתו ונשמות האבות מצטרפים עמנו בבית הכנסת בתפילתנו. אם כן כאשר נרים קולינו בתפילה ויצטרפו עמנו אבותינו ישמע בשמים קול רעש גדול אדיר וחזק עד שייכמרו רחמי הקב"ה עלינו להתמינו בספר חיים טובים.

ובזכות אלו הרהורי תשובה נזכה שתפילתינו יתקבל
לרצון מתוך רב ברכות ושוכע שמחות.

מוצאי יוה"כ תשפ"ה

בבית מדרשינו הגדול – היכל קליין

בפיוט המבדיל (למולאי יו"ב) **יצו ה' חסדו, למען יעקב
עבדו, יחידו חלקו ינחיל וכו', שובו לכם לאהליכם,
ובראשיכם אליכם.**

ונראה על פי מה שכתב **החתם סופר** (פ"י אה"י)
לבאר טעם הדבר שציוותה תורה להכהן הגדול
למבול לאחר שפושט בגדי לבן, הלא מבגדי לבן
לבגדי זהב הוא כמקדושה חמורה לקדושה קלה
הימנו, אלא דלאחר שנתקדש אדם בקדושה יתירה,
אז אחר כך על ידי מצוותיו ותורתו, אפי' מצוות
הפשוטים מתעלים ומתקדשים ביתר שאת, על כן
אחר שנתקדש בבגדי לבן ועבודת פנים, אז עבודתו
בבגדי זהב אעפ"י שעובד בחוץ וקרבות פשוטים
הרגילים ושכיחים, מ"מ הם מתעלים ביתר שאת
שנעשים עתה ע"י קדוש עליון כזה, על כן צריך
טבילה לעילוי קדושה, עכ"ל. – ולפי דבריו יש לומר
דהכהן הגדול כשגמר את עבודתו והלך לביתו אזי
גם התנהגותו בדברים הגשמיים בחיי היום יום
נתעלו ונתקדשו עד למאוד, ומדריגה זו השפיע
לאוהביו בצאתו בשלום מן הקודש.

והנה ק"ז זללה"ה בברך משה (פ"י וי"ב) לפרש הכתוב
(בראשית כח, יט) **ויקרא את שם המקום ההוא בית אל,**
כי שם השיג יעקב שגם בתי ישראל הכשרים אשר
נעשה בהם נחת רוח להביות כל היום וכל הלילה
יש בהם קדושה גדולה והשראת שכינת אל, לכן
קרא שם המקום ההוא בית אל, דאף הם עתידין
להקבע במקום המקדש, עכ"ל.

וזהו ביאור הפיוט, **יצו ה' חסדו, למען יעקב
עבדו, יחידו חלקו ינחיל, שחלקו של יעקב היינו
שגם הגשמיים והעסק בצרכי הגוף יהיו קודש לה',
והמשיך ואמר, שובו לכם לאהליכם ובראשיכם
אליכם, שגם אהלי ובתי בני ישראל יזכו להיות
משכן להקב"ה.**

אלו שוב נשמע בשורה מהרידה על אכרך חשוב
שנהרג ע"י רוצחים ימ"ש. לאמיר נישט אפלאזן די
מהזור, ולקיים את הפסוק קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך
וקוה אל ה'.

אבודהון דצדיקיא

לאחמ"כ הזכיר מרן הגה"צ שליט"א מפטירת הני
תרי צדיקי כ"ק אדמו"ר מקאסוב זצ"ל ולאחריו כ"ק
אדמו"ר מסקולען זצ"ל שנפטרו בקיץ העבר במיטב
שנותיהם, וידוע ומפורסם בכל פינות העולם כמה
זכו בהייהם לזכות את הרבים בעמדם על משמר
היהדות וכו', וידועים המה מש"כ בזוה"ק (פ"י אה"י
דף ק"ב:) שביום הכפורים יש להצטער על אבודהון
דצדיקיא ועי"ז זוכים לכפרת עוונות.

גם הזכיר את נשמות אנשי שלומינו ז"ל [הרה"ח
ר' משה יעקב ראטער ז"ל, והרה"ח ר' חנני' יו"ט
ליפא ראטה ז"ל, והרה"ח ר' חיים עקיבא ווייסהווי
ז"ל] שנסתלקו מאתנו בשנה זו, וסיפר בשבחם ומנה
מקצת מעלותיהם. ואחר כן סיים ברב ברכות לכל
הנאספים וכתיבה והתימה טובה

***

לאחר הוצאת הספר הזכיר מרן הגה"צ שליט"א
שיטת הרמב"ן דיש להתוודות בכניסת היום, ולכן
אומרים אנו כעת ווידוי.

גם הזכיר מה שהי' מרגליה בפומיה של כבוד
ק"ז זי"ע מה ששמע בילדותו מאביו העצי חיים
זי"ע לפרש המשנה (אבות פ"ו מ"ב) **בכל יום ויום בת
קול יוצאת מחר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם
לבריות מעלבונה של תורה.** שכל הצרות והיסורים
שבעולם שהוא אוי להם לבריות, הכל הוא ממחת
עלבון התורה. לכן עלינו לחשוב חשבוננו של עולם,
שהתורה היא ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים,
ויש לעשות חשבון הנפש אמיתי בינו לבין קונו
כמה למד וכו', וכמה יכול עדיין להוסיף וכו'. וכן
יש לעשות חשבון הנפש אם הננו נזהרים בכבוד
התורה הק' בשעת הקריאה, ורק על ידי זה נוכל
לפיים את התורה, ועל ידי תמליץ טוב בעדינו.

CONG. YETEV LEV
D'SATMAR
BNEI BRAK

קול יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

לפני ד' תטהרו

הננו מודיעים בזה לציבור אנשי שלומינו אברכים
בעה"ב בחורי חמד שיחיו

כי אי"ה ביום שלישי ח' תשרי הבעל"ט

יום י"ג מידות

תקיים בבית מדרשינו הגדול
סדר מיוחד לתפילה ותשובה כמנהג רבותינו הק'
בראשות מרן הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

אמירת סליחות.....6:10
שחרית.....8:00
תהילים.....9:45
קריאת הקרבנות.....11:45
אמירת תשליך.....12:25

ויה"ר שנזכה להחתם בספרן של צדיקים גמורים, תחל שנה וברכותיה

בברכה
הנהלת הקהילה

מזל
טוב

וגד"ל
ינה

טנה מלא ברכה

מתוך הערכה אמיתית וכנה, נביע כזה ברכה נאמנה, קדם מעלת האי גברא רבא המלא וגדוש במכמני התורה, והוגה בה תמיד חשיכה כאורה, ותהי ידיו לא-ל אמונה, להרבות תורה בקרב קהלתנו הק' עדת מי מנה, משים ללולת כימים להוציא דבר ה' זו הלכה, כשלמה עושה אורה, כל חפצו בתורת ה' ברה כחמה, מלא מדע וחכמה,

כי זו נאה כי זו יאה, שיר ושכח ושיחה

הרה"ג ר' שמואל שאול גרינוואלד

ש"ט"א
מו"ץ בקהלתנו ה' ומו"אשי כוללנו "עני חיים"

לרגל השמחה שבמעונו שורה
שמחת אירסי בנו המופלג בתורה וחסידות
החתן משה שמשון נ"ץ
עב"ג למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

מיטב ברכתנו אמירה משוכחת ופה, יהי שהיווג יעלה יפה יפה כסולת מנופה, והבית בהבנותו על אדני יסודותיו, יהא מלא ברכת ה' על כל גדותיו, ויזכה להמשיך בעבודת הקודש והרכבת התורה מתוך הרחבת הדעת, ולזכות את הרבים בכל עת.

המברכים
הנהלת הקהילה

שאלות ותשובות בהל' יום כיפור

קרא ועניתם בתשיעי כלומר התקן עצמך בתשיעי כדי שתוכל להתענות בעשירי, ולפי"ז ודאי גם נשים חייבות, ואח"כ כתב ומצאתי לי חבר בזה הדבר דנשים חייבות במנהגי מהרי"ל ע"ש. - ויש עוד אחרונים שסוברים כך עי' בשו"ת חסד לאבהם (מהדו"ת או"ח סי' ס"ה) ועוד.

לכן טוב ונכון שגם נשים יאכלו בעיוה"כ כדי לקיים המצוה.

שאלה:

היות וביום הקדוש מתפללים כל היום בביהכ"נ בעטיפת טלית האם מחוייבים שיהא הטלית על הראש כל זמן התפלה או אפשר להקל בזה?

תשובה: איתא בטור ושו"ע (סי' ח' ס"ב) דנכון שיכסה ראשון בטלית, וכתב ע"ז הב"ח פי' שיכסה ראשו בטלית של מצוה שלא יהא בגילוי הראש מטלית של מצוה, לפי שכיסוי זה מכניע לב האדם ומביאו לידי יראת שמים וכו', והכי נמי קרי לי בעל העיטור גילוי הראש כשאין עליו טלית של מצוה, ונראה דהיינו לומר שראשו יהא מכוסה בטלית של מצוה כל שעה שלא יהא רגע בגילוי הראש כל זמן שהטלית עליו וכך הוא ניהוג הצנועים, עכ"ל הב"ח. ובס' מגן גיבורים (סי' צ"א סק"ג) כתב בשם המאירי: ראיתי בתי כנסיות שמשירים הסרבל עליהם וכו', ונשארים בכובע קטן ואומרים הזמירות וברכות וק"ש משום החום, ובודאי חציפות מיקרי. וכ"כ בס' מקור חיים (סי' נ"ג ס"א), וז"ל שכונת: ויהיו דברי אלה נגד המשחיתים שמטילים

שאלה:

כידוע שיש מצוה לאכול בערב יוה"כ האם גם בליל עיוה"כ יש כבר מצוה לאכול?

תשובה: הנה בסי' תר"ד כתב המג"א בשם השלה"ק שאלה הנוהגים שלא לאכול בשר כי אם בימים שא"א תחנון, אז במקומות שאין מרבים סליחות, א"כ כל הלילה יו"ט, ומותר לאכול בשר. וכ"כ בא"א מבוטשאטש אבל בהגהות יד אפרים על המג"א (הנ"ל) מדייק מרש"י (כתובות ה.) שאין חיוב ומצוה לאכול מבערב עי"ש, וכ"כ בערוה"ש (סי' הנ"ל ס"ה).

וכיון שהמג"א כתב בשם השלה"ק שיש בזה מצוה, וגם שו"ע הרב והמשנ"ב (ס"ק ב') כתבו כן, **לכן למעשה הכי נקטינן שיש מצות אכילה בליל עריוה"כ.**

שאלה:

האם נשים גם מצוות במצות אכילת עיוה"כ?

תשובה: בשו"ת רעק"א (סי' ט"ז) מסתפק בזה אם הוי מ"ע שהזמן גרמא דנשים פטורות או כיון דילפינן מהפסוק בתשעה לחודש ומקשינן תשעה לעשירי ממילא כל מי שמחוייב בעשירי מחוייב בתשיעי ונשאר בצ"ע, ובשו"ת כתב סופר (או"ח סי' קי"ב) מביא ספיקו של זקנו הרעק"א הנ"ל, והוא סובר שודאי נשים חייבות, משום דמי שמחוייב בעשירי מחוייב בתשיעי, ועוד זיל בתר טעמא, דהטעם של אכילת תשעה מובא ברש"י (יומא פ"א ע"ב) וז"ל: והכי משמע

לא מצאתי חולק, וצריך להמנע מזה משום ביזוי יו"ט כנ"ל.

שאלה:

כשנופלים וכורעים בסדר העבודה במוסף ליוה"כ, האם צריכים להזהר שכל הגוף יהי' על החציצה שמניחים על הרצפה, והאם אפשר להשתמש בזה עם חלק מהטלית?

תשובה: איתא ברמב"ם (הל' ע"ז פ"ו הל' ו) אבן משכית האמורה בתורה, אע"פ שהוא משתחוה עלי' לשם לוקה, שנאמר ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחוות עלי', מפני שהי' דרך עובדי כוכבים להניח אבן לפני' ולהשתחוות עלי', לפיכך אין עושין כן לד'. עוד כתב (בהל' ז') שמפני זה נהגו כל ישראל להציע מחצלאות בבתי כנסיות הרצופות באבנים או מיני קש ותבן "להבדיל בין פניהם ובין האבנים". הרי מלשון הרמב"ם נראה שהעיקר צריך להיות הפסק בין הפנים לקרקע.

וגם הא"ר (שו"ע או"ח סי' קל"א) כתב בשם השלה"ק שצריך להפסיק בין הפנים לקרקע.

ולענין לחוץ בטליתו של מצוה, הנה המשנ"ב (סי' כ"א סק"י) מביא מהפמ"ג דטלית של תפלה המיוחד לכך אסור להשתמש בזה אפי' לתשמיש שאינו מגונה. אבל לכאורה בנד"ד הוי כדבר מצוה ושרי.

וראיתי שהמשנ"ב (הל' יוהכ"פ סי' תרכ"א סק"י) כתב וז"ל: ועיין סי' קל"א דיש להשתטח עשבים על הרצפה משום דאוסר לשטוח אפילו על הרצפה או יחוץ בטליתו. ולכאורה כוונתו לטלית של מצוה, וכ"כ בספר מטה אפרים (סי' תרכ"א סק"ד) שאם לא הציעו עשבים בביהכ"נ, או שיש עומדים במקום ריקן מעשבים, יש להם לחוץ ולהפיק בכנפי טליתם בין פניהם לקרקע, וכן מבואר בספר א"ר הנ"ל שכתב דיקח כנף מטליתו ויפסיק בין פניו לקרקע.

לכן למעשה צריך להזהר שהעיקר שיהי' חוצץ בין פניו לקרקע, ואם אין לו בגד וכדומה, יחוץ עם טליתו בין פניו לקרקע.

העטרה של טלית אחר גיום כל התפלה, ואין זה רק קלות ראש. ובשע"ת (סי' הנ"ל סק"ג) מביא את הרדב"ז (ח"ג סי' שמ"ג) שאותן שאין מכסין הראש בשעת התפלה עושין שלא כדין, וכן נהגו, ומנהג אבותינו תורה, וגם המשנ"ב (סי' ח' סק"ד) מביא את הב"ח הנ"ל.

לכן צריכים מאד להזהר בזה כל השנה, ובפרט שמנהג אבותינו ורבותינו הקפידו ע"ז, ובפרט ביוה"כ, אם כי זה קשה קצת, מ"מ צריך להזהר בזה ולהיות עם הטלית על הראש במשך כל התפלה.

שאלה:

האם יש ענין להצטער ביום הקדוש ולעשות לעצמו כל מיני עינויים?

תשובה: אעתיק מש"כ בשו"ת מהרש"ג (ח"ב סי' ק"י) שדן אם מותר ללכת במנעלים של גומי, ובשאלתו הוא מבאר ספיקתו דאולי משום דאינו מצטער כ"כ אסור ללכת בזה או דדוקא עור אסור חז"ל ולא גומי, והוא מבואר שם באריכות שאין איסור בזה, ובתוך הדברים כתב וז"ל: ועוד נ"ל דמי שעושה פעולה שיצטער ביוהכ"פ אפי' בא' מה' עינויים על אופן שהתורה התירה והוא בא להחמיר כדי שיצטערו יהי' לו עונש משום ביזוי יו"ט, והוא דבאמת יוהכ"פ יו"ט הוא ואסור לצער עצמו בו, ובמדרש רבה (פ' בהר) דורש ולקדוש ד' מכובד זה יוהכ"פ שאין בו אכילה ושתיה אמרה תורה כבדהו בכסות נקי', והיינו דבאמת הי' ראוי להתענג ביוהכ"פ משום כבוד היום, רק דהתורה אסרה בו החמשה עינויים, ונמצא דזה כבודו לקיים בו רצון התורה, אבל בדבר שלא צוותה התורה המצטער ביוהכ"פ הוי בכלל בזיון היום ח"ו עכ"ל.

אמנם יש חולקים וסוברים שאסור לילך במנעלים שלא מרגישים עינוי, עיין בשע"ת (סי' תרי"ד) בשם שו"ת פנים מאירות (ח"ב סי' כ"א) שהחמיר במנעלים העשוי מלבדים שאינו מרגיש כלל שהוא יחף ואינו בכלל עינוי, והמהרש"ג (סי' הנ"ל) מתייחס אל דברי הפמ"א, וכתב עליו שזה רק חומרא עי"ש, אבל יש עוד גדולים שסוברים שאסור ללכת עם מנעלים של גומי, ומתאמרא משם רבינו זי"ע שגם הי' מחמיר בזה, אבל מ"מ בדברים אחרים להצטער ביוהכ"פ בזה

CONG. YETEV LEV
D'SATMAR
BNEI BRAK

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

יום טוב יהיה עושה בציאתו בשלום מן הקדש
הננו להזמין
את ציבור אנשי שלומינו
אברכים בעה"ב ובחורי חמד שיחיו

לסעודת יו"ט

שתתקיים במוצאי יום הקדוש בבית מדרשינו הגדול

בראשות מרן הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א
אשר ישא מדברותיו לכבוד היום

- נטיילת ידים בשעה 10:00 -

ויה"ד שנוכח להחתם בספרן של צדיקים,
ויתקבלו תפילותינו לרחמים ולרצון,

בכבוד רב
הנהלת הקהילה

בס"ד

הודעה חשובה

הננו להודיע לכל אנשי שלומינו שיחיו
כי בס"ד עלה בידינו לארגן כמידי שנה בשנה לקיים

מנהג הכפרות ביום שלישי יום י"ג מידות

משעה 4:00 אחה"צ עד שעה 10:00 בערב
על פני רחבת בנין קדושת יו"ט 10 (מול ישמח משה 36)

וכמו"כ תתקיים

מנהג כפרות בערב יום הקדוש

בשעה 5:15 לפנו"ב

על פני כיכר שיכון קרית יואל

שוחט דקהלתינו הק' יעמוד לרווחת ציבור אנ"ש משעה 5:15 עד 7:00

ההרשמה לכפרות לערב יוה"ק חובה אצל

הר"ר יואל עקשטיין הי"ו

לפנה"צ: בבית מדרשינו הגדול - בערב: בחנות סאטמאר ספרים סטור

וכמו"כ אצל ידידינו הר"ר אפרים ברוך האראוויטץ הי"ו

בחנות קום זיץ - חזון איש 35

בברכת כתיבה וחתימה טובה

הנהלת הקהילה

כל ההכנסות קודש לצדקה לקופת הקהילה
נ.ב. אנו נושאים בעול שלא יעשו כפרות בעוף פעמיים.

ויחננו
ויחמור
פלעו
מרדת
שחת
מלאתי
כפר

מקרא ואגדה

סיפורי קודש באהלי צדיקים פנינים יקרים מלאים זיו מפיקים
משלים נפלאים על סדר הפסוקים

שובה ישראל עד ה' אלוֹקֶיךָ כִּי כשֶׁלֶת בְּעוֹנֶךָ

זקן אחד בא להרה"ק ר' ישכר דוב מבעלז זצוק"ל ואמר לו: רבי, הגעתי לשנות הזקנה ואני רוצה לשוב בתשובה שלימה על חטאת נעורי, וביקש ממנו שיסדר לו דרך תשובה, אמר לו הצדיק: אם אתה מתחרט עליהם באמת זו הוא התשובה הנכונה, ושאל אותו הזקן, ומהו שיעור החרטה, נענה הצדיק ואמר: אספר לך מעשה, סוחר אחד נזדרז והקדים לבוא אל היריד הגדול שבלייפציג, והביא עמו כמה קרונות של סחורה, שהביקוש עליה היה רב, בו ביום שנכנס לעיר, התחילו יורדים גשמים, ולא פסקו כמה ימים, ולא יכלו שאר הסוחרים שבסביבה להביא מאותה הסחורה ליריד, וכל אלה שהוצרכו לסחורה זו באו אל הסוחר לקנות, והוא בראותו שכל כך מרובים הקופצים על סחורתו, דחה אותם מיום ליום, כדי להרבות במחיר הסחורה, וכן עשה כל הימים שירדו גשמים, ומחיר הסחורה עלה מיום ליום, פתאום באמצע הלילה חדל הגשם, ולמחרתו בבוקר השכם היה היריד מלא מסוחרים שבאו עם סחורתם, והמחיר ירד בבת אחת פלאים, ועתה, סיים הצדיק, אם תמצא שגודל חרטתך על חטאת נעוריך, היא כגודל חרטתו של אותו סוחר כשראה מה עלתה לו, והתחרט על שלא מכרם בזמן שהיה מחירים רב, וכמו"כ אתה צריך להתחרט על כל רגע ורגע שלא עשית תשובה, ואם תתחרט כך תידע שעשית תשובה כראוי.

***

בימי נעוריו של הרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע היה דר בעיר אחת ויושב כל היום בבית המדרש ועוסק בתורה, והיה דר באותה עיר בעל עגלה אחד יהודי פשוט שנסע פעם בערב שבת מדרכו לביתו ולא הספיק לבוא מבעוד יום עד שחשך עליו היום, והגיע לביתו כשכבר היה ליל שב"ק, הכה עליו לבו להבעל עגלה על שחילל את השבת ובא לפני הרב דמתא וסיפר לו במור נפשו את אשר אירע לו בפעם הראשונה לחייו, וביקש ממנו שיתן לו תשובה על

החטא שבא לידו, והקל בענשו וציווהו לתת ליטרא אחת נרות לבית הכנסת על שבת, וסר חטאתו ועונו י'כופר, ולהרה"ק מזלאטשוב נודע מדבר התשובה שנתן הרב לבעל העגלה, ולא ישר הדבר בעיניו, היתכן, בעון חילול שבת ליטרא נרות, ותמה מאוד על זה בלבד, אך לא הגיד דבר, הגיע יום ערב שבת ובעל העגלה הביא ליטרא נרות לבית הכנסת והעמידם על המקום המיועד לנרות, אחרי עבור זמן מה עוד קודם שבאו המתפללים לקבלת שבת, והנה כלב התפרץ פתאום לבית הכנסת וחטף את הנרות ואכלם, ראה הבעל עגלה את הנעשה והלך בשברון לב להרב דמתא, וסיפר לו שתשובתו לא נתקבלה, הרב השיב לו שאך מקרה הוא ואל ידאג מאומה ובערב שבת הבא יביא ליטרא נרות אחרות לבית הכנסת, ובערב שבת הבא הביא הבעל עגלה שוב הליטרא נרות שלו לבית הכנסת והדליקם לכבוד שבת וקודם שהגיע שעת קבלת שבת והנרות הותכו וימסו לגמרי, ולא נשאר מהם לשבת כלום, הלך הבעל עגלה שוב להרב וסיפר לו את אשר קרהו והרב ציוה לו להביא גם בערב שבת השלישי ליטרא אחרת של נרות, עשה הבעל עגלה שוב כדברי הרב והפעם כשהגיע זמן תפילת שבת נכבו לפתע הנרות, הבין הבעל עגלה שמן השמים לא מקבלים את תשובתו ובצער רב הלך שוב להרב, אמר לו הרב: נראה לי שאותו האברך הלומד בביהמ"ד הוא הוא שמקלקל לך, עצתי איפוא שתסע להבעש"ט ותספר לו את כל המאורע, נסע הבעל עגלה למעזיבוז וסיפר לפני הבעש"ט את כל המוצאות אותו, והשיב לו הבעש"ט: התשובה שנתן לך הרב היא נכונה, בערב שבת הבא תביא שוב ליטרא נרות לבית הכנסת ואני מבטיחך שהפעם לא יארע להם שום מכשול, והא לך מכתב שתמסור להאברך ר' מיכל, בא הבעל עגלה בשמחה לביתו, ומסר את המכתב לר' מיכל, ובערב שבת הביא ליטרא נרות לביהמ"ד ושום סיבה לא אייעה להם הפעם, ודלחקו יפה לכבוד שבת, כדבר הבעש"ט, ור' מיכל פתח את המכתב של הבעש"ט וירא והנה הבעש"ט מבקש אותו שיבוא אליו, הדבר היה

ביום ג' או ביום ד' ולא אחר ר' מיכל מלמלא בקשת הבעש"ט וישכור תיכף עגלה ויסע למעזיבו, הדרך למעזיבו היתה מהלך מהלך של שעות אחדות אך הסוסים נטו מדרך הישרה ותעה ימים אחדים רצופים, עד שהגיעו למעזיבו בערב שבת עם חשיכה, רגעים אחדים לפני הדלקת הנרות, כשבא ר' מיכל להבעש"ט אמר לו הבעש"ט: הצלתי אותך מחילול שבת, וראית וידעת שיהודי שנכשל בחילול שבת והוא מיצר ודואג על כך ולבו נשבר בקרבו, אזי ליטרא נרות מספיק למדי בשבילו כי בשברון לבבו מחטאו כבר נתרצה עונו.

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם

בכל ערב יום הכיפורים היו נוהגים בניו ובנותיו של הרה"ק ר' יעקב ישראל המגיד מישירים דק"ק קרעמניץ לבוא לבית אביהם שיברך אותם, וקרה פעם בערב יום הכיפורים שאחת מבנותיו איחרה לבוא, והלכה מהר ועמדה לפני פתח בית הכנסת בכדי שכשיבוא אביה הרב לביהמ"ד יברכנה שם, ועל זרועותיה החזיקה תינוק קטן שלה, כשבא הרב מצא אותה עומדת בחצר בית הכנסת ובוכה, וגם הילד בוכה בכי רב, וישאל הרב את הילד: למה זה אתה בוכה, השיב הילד: אני רואה שאמא בוכה לכן הנני בוכה גם אני, מיד נכנס הרב לביהמ"ד ועלה לפני ארון הקודש וסיפר בבכיה רבה את דברי התינוק, ואמר: אם הילד ראה רק פעם אחת שאמו בכתה, אז בכה גם הוא, כל שכן אנחנו שנפשינו יודעת מאוד שהשכינה הקדושה בוכה, כמו שנאמר "במסתרים תבכה נפשי" ואמרו בגמרא "בת קול מנהמת כיונה ואומרת אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות" שבוודאי ובוודאי עלינו לבכות, ונתעורר כל הקהל בבכיה רבה למשמע דברי הרב, ואמר הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע שנעשה אז רעש גדול בשמים מכח התשובה שנתעוררה אצל המתפללים.

***

הרה"ק מבאדיטשוב היה נוהג לעבור לפני התיבה בימים הנוראים כשליח ציבור, פע"א נשתהה הצדיק מלהתפלל "כל נדרי", וכבר אתא ערב וגם לילה והצדיק עומד ושותק ואינו מתחיל בתפילה, הציבור עומד באימת הדין, ואין איש מעיז לגשת להצדיק ולהזכירו ש"הגיע זמן", לפתע נפתחה הדלת ואיש פשוט נכנס בבהילות לבית הכנסת ונעמד על יד כותל המערב להתפלל, ואז התחיל הצדיק "כל נדרי", אחרי התפילה נטפלו החסידים לאותו האיש ושאלו אותו: מי אתה, ומה מעשיך, השיב להם האיש: חייט פשוט אני ודר בכפר, אמרו לו: האיך תוכל לרמות אותנו, כלום לא ראינו שהצדיק

***

פעם אחת בערב יוהכ"פ נכנס הבעש"ט הק' לביהמ"ד לתפילת כל נדרי כשחשכות ועלטה עוטפת את פניו, אחרי כל נדרי נח כשעה חזא וראו המתפללים כי רוח חדשה נכנסה בקרבו, וברוב שמחה זמרו התפלל כל התפילה, אחרי יוהכ"פ שאלוהו מקורביו לפשר הדבר, וסיפר להם כי בכפר אחד היה דר חוכר, שהאדון שלו אהבו מאוד, וכשהחוכר ואשתו הלכו לעולמם ונשאר אחריהם ילד קטן ורך חמל עליו האדון ולקח את הילד לביתו, וגידלו על ברכיו והשתעשע עמו, הילד לא ידע מאומה מדת יהודית, אך האדון סיפר לו כי אבותיו

המראה הזאת, אמנם תיכף הבינוני דברי קדוש אבי, והוא כי ידוע מספה"ק שבכללות דברי העולם יש ענין של עש"ן והיינו ע'ולם ש'נה נ'פש, והנה מכל המקומות שבעולם נבחר ארץ ישראל, הנבחר מארץ ישראל הוא ירושלים, הנבחר מירושלים הוא מקום המקדש, והמובחר שבה הוא בית קוה"ק, וכמו כן הנבחר מהשנה הוא שבתות וימים טובים, ומהם גופא יום הקדוש, הנבחר ממין הנפש הוא עם ישראל קרובו, ומהם שבת לוי, ומהם הכהנים, ומהם הכהן גדול, והנה אמרה התורה"ק שכאשר יצטרפו יחד כל המובחרים בשעת חדא והיינו הכהן גדול ביום הכיפורים בתוכי קוה"ק בשעת עבודתו ואז הוא אומר על השעיר המשתלח "אנא ה' עו פשעו חטאו לפניך עמך בית ישראל" ומהתימא הוא הכי לא היה יותר טוב שיאמר אז מליצה טובה עבור כלל ישראל ודווקא אז מצא לו לנכון להזכיר עונותיהם, וכי אין זה פלא, אמנם האמת הוא אשר כל איש ישראל שחטא צריך לעשות תשובה, ויש כאלו שמתחרטים תיכף אחר החטא ומודה ועוזב החטא ומבטיח שלא ישוב לכסלה עוד, ויש שמתעכב עד יום הכיפורים, ויש שמתעכב עד בוא יום פטירתו, אמנם לומר וידיי הוא לא דבר קל כי וידי באמת היינו שידע וישים אשם בנפשו כי חטא, וזאת הוא קשה בעיניו של האדם הואיל שמחפש להצטדק כי שוגג היה, זה וזה גורם כי מאוד קשה להאדם להאשים נפשו, ובכן כאשר בנ"י עמדו ביום הקדוש ובמקום קדוש בוודאי כל אחד ואחד התחרט בלב שלם על מעשיו הלא טובים שעשה ומקבל ע"ע בלב שלם לבל יוסיף עוד לעשות כזה, אמנם הווידי ציוה ה' אשר הכהן הגדול מאחיו יאמר עבורם, שהוא שליח נאמן לשולחיו וחזקה על שליח שעושה שליחותו, והנה כי כן - סיים הרה"ק מסאדיגורא - כעת אשר אבינו אמר שכל מי שנגע פעם במנעול פתח ביתו לא ימות בלא תשובה, ומה גם האיש אשר מסר נפשו עבורו כמה פעמים, בוודאי לא מת בלא תשובה כי התחרט מאוד על מעשיו, ובכן מי הוא אשר יאמר וידיי עבורו אם לא אבינו.

***

ידוע שהרה"ק ר' לוי יצחק מבארדיטשוב זצוק"ל, אמר פעם בליל יוהכ"פ, רבנו של עולם, כשהייתי ילד קטן, ואמי קנתה פעם מיני מתיקה, וחשקה נפשי בהם, מה עשיתי, אמרתי ברכת הנהנין, ואמי דחפה מיד לתוך פי מיני מתיקה, כדי שלא יהא ברכתי לבטלה, והנה אנחנו מברכים "מלך מוחל וסולח לעונותינו ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה", ואם לא תמחול לנו, יהא הברכה לבטלה, ובשביל זה לבד אתה מוכרח למחול.

***

המתין מלהתפלל עד שתבוא לבית הכנסת, אך החייט בשלו, איש פשוט אני ואיני יודע מה אתה רוצים, לבסוף שאלוהו: למה נתאחרת לבוא לבית הכנסת, ובמה עסקת היום, השיב להם החייט: אספר לכם את האמת, את חטאי אני מזכיר היום, בסעודת שחרית של ערב יהכ"פ שתייתי קצת י"ש ואחרי הסעודה הרגשתי שאני עייף ויגיע ושכבתי לנוח קצת, הקיצותי וראיתי שהשעה כבר מאוחרת ולא אספיק לאכול את "הסעודה המפסקת" וללכת אח"כ להעיר, וויתרתי על הסעודה ומזגתי לי רק כוס קטנה של י"ש בשביל "לחיים", ומתוך שלא היה לי למי להגיד "לחיים" נמלכתי לומר "לחיים להקב"ה, וכך אמרתי: "לחיים" רבנו של עולם, ענינו של דבר כך הוא, במשך השנה עשית רבש"ע עמנו "מעשים אשר לא יעשו" כמה אלמנות השארת וכמה יתומים הנחת כמה אבות מעל בנים לקחת וכמה בנים מעל אבות, ואף על פי כן רבש"ע על הכל אנחנו סולחים ומוחלים לך, ובלבד שתסלח ותמחול גם לנו, שתייתי אחרי זה את הכוס והלכתי העירה להתפלל בבית הכנסת, לאחר יום הכיפורים אמר הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שה"לחיים" של אותו חייט בקע למעלה את כל הרקיעים.

***

ידוע ומפורסם מהרדיפות אשר רדף קיסר רוסיה להרה"ק מרוזין זי"ע ואשר ישב שם בבית האסורים כ"ג חדשים בערך ואח"כ הוצרך לברוח משם לארץ אוסטריה, והנה בעת שהיה עוד שם היה איש אחד אשר שם נפשו בכפו לא אחת ולא שתיים ופעל ועשה אצל שרי המלוכה דשם, וגם אח"כ בראותו כי כלו כל הקיצין סייעו ממש במסירות נפש עד אשר הובילוהו מעבר לגבול הרשעה ההוא ובא תחת ממשלת מלך חסיד כיזוע, והיה כאשר בא קיצו של האיש הנ"ל לילך בדרך כל הארץ צוה לאנשי ביתו אשר תיכף בצאת נפשו ישלחו ציר מיוחד להרה"ק מרוזין זי"ע לסאדיגורא להודיעהו מפטירתו למען יהיה לו לעזר בתפילתו בעולם העליון, ויהי כאשר בא השליח ההוא לפני הרה"ק מרוזין זי"ע והוא ישב אז בביתו וכל בניו הקדושים סביבו, וגם עוד אנשים חשובים היו אצלו אז, ויהי כקרא הרה"ק את הפתקא ההוא מפטירת האיש הנ"ל התחיל לומר: "הלא זה האיש אשר חטא חטאים גדולים הרבה למרבה" כה דיבר בלשונו כמה פעמים "זה האיש החוטא הגדול החוטא הגדול", ויפן וילך לחדר פנימי ויסגור הדלת בעדו, והנה כל האנשים שעמדו שם המה ראו כן תמיהו ויסתכלו זה לזה לאמור, הזה פרי האיש אשר מסר נפשו בעדו כמה וכמה פעמים וזה תגמילו, אח"כ ניגשו אל בנו הרה"ק מסאדיגורא זי"ע אשר היה ג"כ נוכח שם וישאלוהו פתשגן הדבר, והשיב: בתחילה גם בעיני יפלא על

מזלא טבא

וגדי' יאה

הרה"ג שמואל שיאון גרינוואלד שליט"א

מראשי כוללנו

באותות כבוד ואהבה, נשגב
בוה ברכת מזלא טבא, קדם
ידידינו החשוב האי גברא
רבא, מגיד שיעורין בהווית
דאבוי ורבא, נחמד למטה
ואהוב למעלה, רב האי גאון,
שוקד על דלתי התורה יומם
ולילה, נודע לשם ולתהילה,
יראתו קודמת לחכמתו, קב
ונקי משנתו, שמואל"ל שקול
כנגד כולם, שפתותיו נוטפות
מור בשיעוריו היקרים, מם
ולילה לא ישבות לרום קרן
כוללנו, ה"ה

ליגל השמחה במפגני דוממות קל בגיטני
באירוסיו בנו

החתן כליל המעלות
ונעם המידות, שוקד על דלתי
תורה יומם ולילה,

במור הבה"ח משה שמואל גי"ז

עב"ג הכלה בת"ק שתחי'

ותחי נא ברכותינו לראשך עטרת, שיוכה
לתענוג ונחת לשם ולתפארת, ויוכל להמשיך
בהרבעת התורה, לתפארת כוללנו
המעטירה, והזיווג יעלו יפה מתוך שמחה
ואורה, עדי נוכח בביאת גוא"צ בב"א

החוננים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל
חכמי ורבני הכולל

בינה לעיתים

ליקוטי בתר ליקוטי
מספרה"ק בענינא דיומא

שבת שובה

אמר מה שאנו קורין לשבת זה ש"ת אי משום שהוא בימי תשובה, הלא באמת כל שבתות מסוגלים לתשובה כמ"ש אס תשוב, גם אמרו שבת זו תשוב ונ"ל כמו ששמעתי מהרבי מקאלק זי"ע ע"י שני דברים יכולין להושע בכל טוב אפי' לביאת משיח, והוא ישוב הדעת ומנוחה כשה"כ בשובה ונחת חושעון וזו שבת שובה, כי ע"י שבת זה נוכל לבא לישוב הדעת ומנוחה.

שבת זו נק' שבת תשובה, ע"פ המובא מהאריז"ל שכל יום מעשרת ימי התשובה מתקן את יומו, היינו שיום א' מעשי"ת מתקן מעשיו שבכל יום א' מימות השנה, וכן הלכה וא"כ השבת מתקן את כל שבתות השנה, והנה ענינו של שבת הוא וקראת לשבת עונג ר"ל שכל העונג שלך יהיה רק משבת ולא מענינים חומריים, ואם לא הי' בבחי' זו בכל שבתות השנה צריך לתקן זאת בשבת זו כמ"ש צריך לשוב בשבת זו, כמ"כ צריך לשוב בשבת זו על כל השבתות שלא קבל בשמחה ועונג כראוי וכנכון.

(הס"ק מסלונים)

טעם מצות האכילה בעיוהכ"פ

לקיים מצות תשובה בשמחה

מובא מרבינו יונה שכל האוכל בתשיעי כאילו התענה תשיעי ועשירי, שהתשובה הוא מצות עשה מן התורה כמו כל המצוות שצריכים לקיים בשמחה, והיות ויוה"כ אסור באכילה ושתיה, לכן מצוה לאכול בתשיעי, שעל ידי זה יוכל להיות בשמחה ולקיים מצות תשובה משמחה.

(בית אברהם)

תיקון מיעוט עונג שבת ויו"ט

כתב בשל"ה דעינוי נפש דערב יו"כ על ידי האכילה, הוא כדי שיענה הגשמה, וזהו תענו נפשותיכם דייקא, תרי נפשות, הגשמה דערב יו"כ והגוף ביו"כ, והטעם לפי ענ"ד שכל דבר

יתקון בדומה לו, ולכן רדיפת התאוות הגשמיות יתקנו ב"ט דיוה"כ, ומיעוט עונג בשבתות וימים טובים וסעודת מצוה והדומה יתקנו באכילת ערב יו"כ.

(חת"ס דרשות ח"ג)

יו"כ ממוצע להגוף והגשמה

הגוף והגשמה הם תרי הפכים, ואי אפשר להיות בנושא אחד רק על ידי ממוצע, דהיינו שיהיה לו שני הבחינות בחינת הגוף ובחינת הגשמה, וערב יוה"כ הוא בחינת הממוצע בין הגוף והגשמה, דהיינו שיש לו שני הבחינות, בחינת גוף שמצוה לאכול ולשבת דערב יוה"כ, ובחינת גשמה שצריך לאכול דערב יוה"כ אכילה גסה ולהרבות באכילה ושתיה כשיעור שני ימים כחשוב בספרים קדושים, וכשאוכל אכילה גסה הוא ענינו וגמלא שיש לו גם כן בחינת יוה"כ שהוא בחינת גשמה.

(מאור עינים פ' האזינו)

שמעטער מהאכילה

טעם אכילה דעיו"כ שנחשב לתענית, כי אז מפחד ומאימת הדיון ביום הגדול והגורא נפשו קצה באכילה ושתיה, אלא שמוכרח לאכול כמצות התורה, ואם כן האכילה צער הוא, כמו מי שמענה נפשו בתענית כמו כן הוא מענה נפשו באכילה ושתיה, לכן האכילה בתשיעי נחשב לו כאלו התענה. (ויטב פנים)

סגולת האכילה

על ידי אכילת ערב יו"כ מביאין שובע לעולם, כי כן הכוונה בכל אכילה להמשיך שפע וברכה, כיון שאוכלים ונהנים מברכה.

(זרע קודש)

לפני ה' תטהרו

צריך לשוב גם על המחשבות

יל"פ באמרו לפני ד' תטהרו, דהנה יש חטאים שאינם ידועים אלא לפני ה', ואפי' מלאכי השרת אינן מכירים בהם רק הקב"ה לבדו, וכגון מחשבות והרהורים על דרכי הש"ת להרהר ח"ו אחר מדותיו יתב"ש, שמחשבות כאילו הם בגדר מחשבות מינות

ח"ו, ואין מכיר בהם אלא ה', ע"כ אמר הכתוב לפני ד' תטהרו, ע"ד אמרם ז"ל (שבועות ט') חטאת לד' חטא שאין מכיר בו אלא ה', ולדרכינו סובב הכ' על עומק המחשבות שבלב שאינו מכיר בהם אלא הקב"ה לבדו הבוחן כליות ולב, וזריכין לשבז על המחשבות לא טובות או הרעויות וספיקות ח"ו בדרכי הש"ת שאינם נגלים אלא להב"ה לבדו, וז"ל לפני ד' תטהרו שתטהרו מדבר זה שאינו נגלה אלא לפני ד', שרק הוא ית"ש מכיר עד כמה מחשבותינו זכות וטהורות.

(דברי יואל)

יוה"כ מכפר על פגה"צ

איתא בש"ס דרבי ס"ל דיוה"כ מכפר בין לשבים בין לשאינם שבים. ולכאורה איך אפשר שרבי יהיה סובר שיה"כ מכפר אף לשאינם שבים הלא אמרו חז"ל כל האומר הקב"ה ותרן וכו', אך נראה דודאי בלא תשובה אינו כלום אך הפי' הוא ע"פ מה שארז"ל בזוהר הקדוש על עון האכזות ז"ל אמרו כולו חובין תליין בתשובתא לבר מהאי, וזה שאמר לשאינם שבים ר"ל אף לאותן שאינם מקבלים אותם בתשובה כל השנה דהיינו על עון ז"ל, ביוה"כ מקבלים אותם.

(מאור עינים)

על חטא זה אין התורה תכלין

אחז"ל שהתורה תכלין להגלגל מיתה"ר, פי' התורה מכפרת על כל עוונות, ומשמרת מהי"ה"ר מכאן ולהלן, אבל כל זה רק כל זמן שלא נטמא גופו בטומאת ברית המעור, והיות כי התורה לבד נשאר לנו להיות חרב בידנו נגד חיינו פנימי וחזון עתה נשאר זה כאדם שאין בידו כלי זיון וא"א לו לערוך מלחמה נגד האוייב, אך בזאת בשפוך האדם כמים לבו ועפעפיו יזל דמעה מאין הפוגות, הדמעות מכפרים קל"ע ז", באופן שיוטהר עכ"פ שיוכל לעסוק בתורה, ואח"כ (ע"י עסק התורה) יתכפר לו לגמרי, כי התורה בגוף טהור מכפרת על כל עוונות ומשמרת מהי"ה"ר מכאן ולהלן.

(דרכות חת"ם ח"ג)

והיעקר דממעו

ושמעתי ממורי על פסוק מלאךך ודמעך לא תאחר וגו', לאחז"ל בזוהר על עון הג"ל שאין לו תשובה הפי' הוא, דהנה תשובה הוא מ"ע מה"ת ולכן צריך לעשותה בשמחה, ועל עון הג"ל אינו יכול להיות בשמחה רק בעצבות וצריך לבכות, ולכן אינו יכול לבוא אל התשובה העליונה, רק שהתשובה העליונה צריך לנמסר את עצמו אליו. וזה מלאךך ר"ל כשתראה למלאך ולהשלים א"ע, ודמעך לא תאחר דהיינו הדמעות, ולא כל בכור בניך תתן לו.

(מאור עינים)

או יאמר לפני ה' תטהרו דידוע מ"ש בזוה"ק פ' ויחי (דף רי"ט) דהפוגם בחטא הידוע אינו זוכה לקבל אפי' שכינתא, והנה ידוע מה שהיה אבא מארי זלה"ה רגיל לומר בשם ק"ז

זלה"ה דע"כ נופל פחד בדיהמ"ד בשעה שישראל מתקבצים ומתאספים ביום הקדוש הזה לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, מפני שאז באים לשם גם כל הגי'ה"ק שנתפזרו בין הקליפות רח"ל ומצבקים ומתחננים אלינו אנא תעלו אותנו ואל תניחו אותנו חלילה בעמקי הקליפות, ובמה יכולים לעזור להגי'ה"ק ולהעלותם רק דמעות יהודים אמיתיות, על כן נראה להתאנח אנחה אמיתית לפני הבור"ע ולא נחום על דמעת עינינו ולא נלמס דמעות ביום קדוש כזה, ולא נניח את הגי'ה"ק חלילה בחרפה ובבושה, נראה לרסם עליהם ולעזור להם, והלא מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאי וכל אחד אחד יודע בעצמו את נגעי לבבו אשר מכף רגל ועד ראש אין בנו מתום.

(דברי יואל)

הצביה מתוך שמחה ש"מ

הצביה הגעשה ביום הזה אם דרך עוצב בו היא לא תלכלח, כי אין השכינה שורה לא מתוך עצבות אלא מתוך שמחה של מטה (שבת ל' ע"ג), והנה אין שמחה גדולה מיום הזה אשר באמצעותו נזכה לפשט כל עקומיות שבלב ככה התשובה והאדם והצביה, עד שנהיה בישרות לב אחד להתקרב למלך הגדול והגורא אבינו שבשמים להחזיר הגשמה למקורה, וידו פשוטה לקבל שבים, וביום הזה יכפר עלינו לטהר נשמותינו מטומאה, ועל דרך הזה תהיה כל הצביות של יום הזה של שמחה שזכינו לקרב עצמינו להיות דבוקים באלקים חיים כולנו ביום הזה, וזהו על דרך (ההלים ב, יא) עבדו את ה' ביראה וגילו כדעדה.

(דברי שמואל)

עין נשיקת הס"ת

מבואר בכתבי האריז"ל שבמה שמפייסין עכשיו התורה ומחזקין ומנשקין וזועקין מכאב לב מתוך תשובה וחרטה ועוצבת החטא, מתקנין החטאת נעורים ויחזקו הכלם אלקים, אולי נזכה במהרה בימינו לגאולה שלימה.

(עבדי חל)

מה שפגמנו בדברי"ק, בזכות הספר תורה יעלה אותן הטיפות מהקליפה אל הקדושה. ותאמרו פסוק זה כמה פעמים אור זרוע ללדיק ולישרי לב שמחה, אף שאין אתם יודעים הכוונה מכל מקום יעלה לרצון עם המכוונים, ובצדי גדול תאמרו הפסוק הזה.

(ישמח משה)

ומודה ועוזב ירוחם

והנה על ידי תשובה מעומקא דלבא נעקר אור הרצון וחיות שהיה לו במחשבה הרעה, וגם ממה עשה רע כו', ועל ידי זה ודאי נתבטל בחינת האורה שהוא אור וחיות המלאך הרע שאינו מקטרג וכו', אבל חומר שלו ישר קיים, כי לא נתבטל גוף חומר מחשבה ודבור ומעשה דרע, אבל הרי זה כגוף בלא חיות, ויש לזה גם כן תיקון לאבד גם החומר מללאך הרע, והוא

מכפר על השגגות, וזהו שאומרים כי לכל העם בשגגה שעל כל פנים כולם עושין תשובה עכ"פ מיראה. (שפת אמת)

מסי"נ ציוה"כ מועיל לכל החטאים

ונראה לי על פי דאיתא ביומא דף פ"ד חלוקי כפרה, עבר על עשה ושב מוחלין לו מיד, על לא תעשה ושב תשובה חולה ויוה"כ מכפר, על כריחות ומיתות בית דין תשובה ויוה"כ חולין ויסורין ממרקין, אבל עבר על חילול השם כולן חולין ומיתה ממרקת שנאמר אם יסופר וגו' עד תמותו, היכי דמי חילול השם כו' עיי"ש. על כן זאת העלה היעולה הנכונה כאשר קבלתי ממחלה"ה האדרי, שהזהיר בתוך הדרוש לקבל עליו עתה ובעת קריאת שמע בכוונת הלל למסור נפשו על קדושת שמו יתברך בארבע מיתות סקילה שריפה הרג וחנק, ומחשבה טובה הקב"ה מנרץ כאלו נעשה מעשה, ובזה יאזכר מכל מיני החטאים אפילו אם נתחייב ד' מיתות בית דין מכה שפגם בד' אלוותיו הוי' כמבואר בסידור, וכן אפילו על עון חילול השם, דנחשב לו כאלו כבר מת ועבר מעולם, ובזה היה יחיה ומיד יתכפר לו. (ייעבד פנים)

תשובת רבים

ועל כן נראה לקבל עלינו לשמור את העיינים והפה, שלא לחשוב מה שאסור לחשוב, ושלא להסתכל במה שאסור להסתכל, ושלא לדבר מה שאסור לדבר, הגם שקשה כהיום להיות יהודי באמת, אבל אם רואים לשמור את עצמן אזי הקב"ה מסייע להוציא לפועל את מחשבתו הטובה, וכמ"ש במדרש הג"ל שאם רק מתחילין לילך לעשות רצון הבור"ע אזי הקב"ה מתקרב ובה לקראתו, והגם שמבואר בזוה"ק פ' ויחי הג"ל דלא מהני תשובה על החטא הידוע, אבל ידוע מ"ש ב"ר"ר ובשלה"ק ובשאר ספה"ק דתשובה מאהבה מהני גם לחטא זה, והי"ש"מ פ' האזינו חידש דתשובה דרבים אף מיראה כוחו יפה כתשובה מאהבה, וא"כ גם תשובת הרבים מהני על חטא זה ואיה איפוא נמצא עוד תשובה הרבים כמו עכשיו, ועל כן כולנו ביחד נבקש מהבור"ע וא"ל כביר לא ימאס בתשובת הרבים. (דברי יואל)

עצמו של יום

מחסידי הא' על כריותיו לקבוע להם יום אחד בשנה לכפרה על החטאים עם התשובה שישובו, שאילו יתקבצו עונות הבריות שנה שנה, תמלא סאתם לסוף שנתים או שלש או יותר, ויתחייב העולם כליה, על כן ראה בחכמתו בדרך הוא לקיום העולם לקבוע יום אחד לשנה לכפרת חטאים לשבים, ומתחלת בריאת העולם יעדו וקידשו לכן, ואחרי שיעדו הא' בדרך הוא אותו היום לכפרה, נתקדש היום וקבל כח הזכות מאתו יתברך עד שהוא מסייע בכפרה, וזהו שאמרו רז"ל בכמה מקומות ויה"כ מכפר, כלומר שיש כח ליום בעצמו לכפרה בעצירות קלות. (חידו)

על ידי הוידוי דוקא, באמרו בדבור פה דוקא כמו אשמנו גזלנו כו', ובפרט כשמפרש חטאו בסתר, נקרא מודה ועוזב שירוחם להיות ביטול ואיבוד חומר הקטיגור גם כן על ידי זה, וזהו טעם הוידוי ביום כפור כידוע, ובידוי ק"ש שעל מטתו כו'.

(דרכ חיים, שעה"ת)

וידוי הוא סגולה לסילוק הדין

הנה לסלק מידת הדין יש סגולה נפלאה, והוא בהתוודות על חטאיו ומסר נפשו לדינו, אז יתגברו הרחמים, אמנם כשגם מידת הרחמים מתקלקל ח"ו לא יועיל זה חלילה. (דרכות חת"ס ח"א)

וידוי שלא בכוונה מזכיר עון

על חטא שחטאנו לפניך בוידוי פה, על פי שראיתי בספר דרך משה על אלו שמכין על החזה בוידוי דברים בלא לב, משל למה שעושין מהתחברות עמים אצל הגינה, שמקשקשין על ידי הרוח להבריה העופות מפחדן, כסבורין שהוא קולות מזני אדם הבאים ללודו, וכשמרגישין שהוא קול עמים אינם יראים ובאים בשעת הקשקוש, כך הוידוי מזכיר היצר הרע וסייעתו, כסבורין שגם האדם אל לבו ושב אל ה' בכל לבו ובוודאי לא יפתה אחריו, וכשמרגיש שהוא הקשקוש בעלמא בא ואינו מתיירא, ולי נראה להוסיף נופך בהמשל, שלפעמים שהעופות לא חשבו על זו הגינה לפרוח לתוכו, וכששומעין קול הקשקוש ואינם יראים שכבר יודעים שהוא קול עמים בעלמא, אזי פועל הקשקוש הזכירה שזכרו בזה הגינה לבוא לתוכו והבן, כך היצר הרע וחילותיו יותר מתגברין בו שהוא מזכירן ומעוררן ומזכיר עון להתפס ומחטיאין אותו עוד יותר, והיינו שחטאנו לפניך בוידוי פה ע"י וידוי פה והבן.

(ישמח משה)

תשובה ויוה"כ פ' מכפר

כי ביום הזה כו' מכל חטאתיכם וכו'. יש לדקדק דהא ויה"כ מכפר גם על עונות דהיינו זדונות עם התשובה לכולי עלמא, ואמאי נקט חטאתיכם. נראה על דרך (יומא פ"ה:) מקוה ישראל, מה מקוה מטרה כו', והכוונה דלטהרת מקוה לריק השתללות האדם מקודש, הן לטבול וליכך למקוה, הן חפיפה קודם טבילה, כן טהרה לפני ה' לריק לטהר מקודש, על דרך (שבת ק"ד:) הבה לטהר כו', וזהו מכל חטאתיכם ויהיה לשון טהרה כמו (ויקרא יד) וחטא את הבית, (ההלים נא) תחטאני באזוב כו', לדרשת רבותינו ז"ל (נדה ל"א:) דחטא לינא דכווי, וזהו מסיבת כל חטאתיכם – טהרתכם, לפני ה' – קודם טהרה ה', אחם מטהרים במה דאפשר ואחם באים לטהר, לכך טהירו, ונכון מאוד. (טעם מגדים)

בפסוק לטהר אתכם מכל חטאתיכם. וחטא הוא שגגה, לכן אמרו חז"ל (יומא פ"ה) דיום הכיפורים צעי תשובה, ועל ידי התשובה גם מיראה הזדונות נעשין שגגות (שם פ"ו), ואז ויה"כ

מטרה אפי' רושם של חטא

אמר הכתוב יכפר עליכם לטהר אתכם, מורה גודל החסד שיחברך שמו עושה עמנו, כי היה אפשר לומר שאף שמוחל ית"ש ומכפר לנו עם כל זה נשאר איזה כחם, לזה אמר לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' בלא שום כחם, גם הוא מלשון בהירות כמו (שמות כה, י) עלם השמים לטהר, שיהיה לכם בהירות ולא יהיה שום כחם מעונותיכם. (זרע קודש)

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ד' מטרה, הגרלה לי לפי מה שאמרנו בגמרא עצמו של יום מכפר, הוא להיות כי הקב"ה חפץ ביום דביקות של ישראל, שיתעלו היום למעלה מבחינת המלאכים להיות ראויים לעמוד בהיכל המלך, לכך הגה בעל כרחך אי אפשר זה בלתי היות ישראל מטוהרים מכל שמץ ודופי ח"ו כמו שכתוב (ישעיה נט, ד) כי עונותיכם היו מבדילים כו', על כן הגה עולם וכוחו של יום הזה גורם שימחול ויסלח הקב"ה לכל עונם ולא יראה בהם ערות דבר, כדי שיהיו ראויים לעמוד לפני המלך בדביקות הגעלה הה ואל.

לנטות בה' שיכפר

להיות נכון לבו בטוח בה' כי חפץ חסד הוא, וחנן ורחום ורב לסלוח תיכף ומיד שמבקש מחילה וסליחה מאתו יתברך, בלי שום ספק וספק ספיקא בעולם, וכמו שאנו מזכרין בכל תפלת י"ח תיכף שמבקשים סלח לנו כו' ברוך אתה ד' חנון המרבה לסלוח, והרי ספק ברכות להקל משום חשש ברכה לבטלה, אלא אין כאן שום ספק כלל מאחר שבקשנו סלח לנו מחל לנו, ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלים מיד, כמו שאנו מזכרין בא"י גואל ישראל, והרי אפילו במדת בשר ודם כן, שצריך האדם למחול תיכף ומיד שמבקשים ממנו מחילה, ולא יהא אכזרי מלמחול, ובמדת הקב"ה על אחת כמה וכמה לאין קץ, ומה שמצדדים ומזכרים את ה' חנון המרבה לסלוח, המרבה דייקא, וכמו שכתוב בעזרא רב לסלוח. (לקוטי אמרים, אגרת התשובה)

מחילת העון היא נס

והמדרש הזה קורא למחילת העונות אחר שנתלכלכו כל השנה – נס, כי כמו שהמעשה הטוב הוא ענין ניסי, לפי שהוא היפך טבע האדם הטובה תמיד אחר החטא, כך מחילת העון היא ענין ניסי, לפי שהוא היפך הטבע אשר יסד המלך להיות פתגם מעשה הרע נכון ומזומן אל העונש כדי להאכיל את החוטא כפרי מעלליו. (ספר החיים)

נעילה

אחצ"י עכשיו הוא גמר דין בישיבה של מעלה, לומר איש

פלוני אתה זכאי, וח"ו איש פלוני אתה חייב, והשכינה מעוררת ולעקת איכה אוכל וראיתי באבדן מולדתי, ע"כ נעורר עצמינו לעורר רחמים, שיושיט המלך לה עתה את שרביט הזהב לכנס לפניך משורת הדין עם כל עמו. (ישמח משה)

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה', כנ"ל שהכפרה הוא על ידי שמיחה יתברך שמו עמנו ומעלה אותנו לעולם עליון שאין ראוי לכנס שם שום נברא רק אנו עמו יתברך שמו, וזה שאמר יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם כשתיהו לפני ה', וזהו בחינות תפילות נעילה נעל י"ה כביכול כאדם שמתאחד עם אהובו במקום מוסגר וחתום והיחוד הזה הוא בבחינת אורות עליונים שמרומזים באותיות י"ה, ושם חותם יתברך שמו אותנו לכל טוב. (זרע קודש)

לכן תיקנו הקדמונים תפלת נעילה ביום הזה, נעילה עולה נעל י"ה, פירוש כי השפע שזור על ידי יחוד י"ה תהיה בחינת נעילה והסגר מן החילונים כמו חותם בחוד חותם לבד יהיה בו מוגע נכרי, וזה שאומרים וחתום לחיים טובים כל בני בריתך על ידי הצדיקים שומרי הברית הוא בחינת חותם בחוד חותם ולא ישלטו בם זרים, ותדך השפע לזרע ישראל לבדו בשפע ברכה וחיים עד עולם אמן. (תפארת שלמה)

נודע שיש כמה מדרגות זו למעלה מזו בענין גילוי י"ג מדת הרחמים, שהתחלה הוא בר"ה על ידי השופר ועיקר הגילוי הוא ביוה"כ ובפרט בנעילה דיוה"כ. (לקוטי תורה)

בבר בארנו בענין תפלת נעילה, הכל אוך אחר הדיוטוס (ברכות י"ג) כי סיום הדבר הוא להעלות כל התפלות מכל היום. (תפארת שלמה)

סגולת היום

חיות של כל השנה

יוה"כ הוא כולל כל הימים, כפרש"י בתהלים (קלט, טז) ימים יארו וכו' אחד בהם, שהיא יוה"כ, רמז לדבר, יום כפור מספר שס"ד. (פנים יפות)

יום הכיפורים שהוא יום עליון וקדוש בקדושת מעלה על כל השנה, שהוא חיות של כל השנה ומובחר שבטלן לקדושה, שעל כן ביומא דכיפורי שטן אין לו רשות לאסטונו כמו שאמרנו רז"ל. (מאור עינים)

סגולה להינצל מבולמוס ביוה"כ

הענין שנזכר ענין המון במס' יומא אלל עניני העניינים, שצעת שהאדם מענה עצמו לכבוד שמים, אז נוטל שפע העליון קודש, המחיה אותו מהמזון העליון שהוא מן, לחם אבירים, ולכן סגולה להנצל מבולמוס ביוה"כ לומר הפסוק ויקרא בית ישראל את שמו מן והיא כזרע גד וטעמו ככפיתית בדבש. (מי השילוח)

בשמחה רבה הננו להודיע
לכל אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

**כי ביום שני
ז' תשרי הבעל"ט**

תתקיים אי"ה **יריד ארבעת המינים**

לציבור אנשי שלומינו

לרכישת כל הד' מינים
במחיר הקרן השווה לכל נפש

לולבי דרי מהודרים

הדסים משולשים סוג א' א'

מבחר אתרוגים המיוחדים ביופיים

הכמות מצומצמת וכל הקודם זוכה

**המכירה תתקיים
בבית מדרשינו הגדול
(למעלה)**

**משעה 5:00 אחה"צ
עד 9:00 בלילה**

צוות רבני קהילתנו יענו לשאלות הציבור במקום

בברכת כתיבה וחתימה טובה

המארגנים

נ.ב. התשלום אך ורק במקום

CONG. YETEV LEV
D'SATMAR
BNEI BRAK

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

בס"ד

קבלת קהל

הננו מודיעים בזה את זמני קבלת קהל בערב יום הקדוש הבעל"ט
אצל מרן הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א
בחדרו הפרטי בביהמ"ד

משעה 1:45 עד 2:25 בדיוק
וכן לאחר תפילת מנחה

בברכת א גמור חתימה טובה
הנהלת הקהילה

חלק מהוצאת הגליין נתרב

לעילוי נשמת

הרה"ח ר'

משה דוד טעלער

ז"ל

ב"ר יחזקאל משולם ז"ל

- גלב"ע י"א אלול -

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו

הרה"ח ר' יחזקאל משולם טעלער שליט"א

חלק מהוצאת הגליין נתרב

ע"י ידידינו החשוב

הרה"ג ר'

שמואל שאול גרינוואלד

שליט"א

מ"צ בקהילתנו הק' - ומראשי בוללינו

לרגל שמחת אירוסיו בנו שיחי
למזל"ט בשעטומ"צ

ויהי רצון שיזכה לראות
דורות ישרים ומבורכים מכל יוצ"ח
מתוך נחת והרחבת הרעת

תולדות וסיפורים על
צדיקים וקדושים זכותם יגן עלינו

יומא דהילולא

מרן הגה"ק רבי אלעזר ניסן בן מרן הגה"ק רבי משה זי"ע

אב"ד דרהאביטש

- יומא דהילולא ח' תשרי תרט"ו לפ"ק -

וזרח השמש

ואביו היש"מ מביא דבריו בספרו תפלה למשה (על תהלים קמ"ט אות ב') וכותב שם בזה הלשון: בני היניק והחכים כ' אלעזר ניסן שיח'י, וכן מביא עוד בספרו ישמח משה ח"ג בשם בנו היניק (במסכת כתובות דף כ"ט) ועוד בכמה מקומות.

בעת היותו כבן שמונה שנה בלילה הראשונה של חג הסוכות אביו וגם גיסו הגה"ק בעל אר"י דבי עילאי זי"ע אשר הי' בעת ההיא סמוך על שולחן חותנו ישבו בהסוכה והילד שעשועים התנמנם מעט על השולחן כדרך הילדים וכאשר הקיץ ופתח עיניו ראה על אדרת התלוי בסוכה לנוי שהי' כתוב באותיות גדולות מוזהבות כעין של אש תיבת "מגן אברהם" ותיכף שאל מי כתב האותיות, וגיסו שאלו אי' כתוב מגן אברהם, השיבו הכי לא תראה והראה לו באצבע, ואביו שמר את הדבר והי' יושב ודומם.

הגה"ק רבי אלעזר ניסן טייטלבוים ז"ל נולד בחודש תמוז שנת ה'תקמ"ו לאביו רבינו משה איש האלוקים מרן הישמח משה זי"ע אשר שימש אז ברבנות בעיר שינאווא, ולאמו הרבנית הצדקנית מרת ח' שרה בת הרבני הנגיד המפורסם מו"ה ניסן מפרעמיסלא ז"ל, ונקרא שמו בישראל אלעזר ניסן על פי מעשה שהי': דביום הוולדו ראה אביו בחלום ענין גדול וגם דברי הגמ' (ביצה טו:) מעשה ברבי אליעזר שהי' יושב ודורש כל היום כולו, ועל דבר זה נקרא אליעזר אולם השמיט הי"ד וקראו אלעזר על שם אחד מאבותיו הזקנים שהי' שמו אלעזר, ושם ניסן ע"ש חותן משה מוה"ר ניסן מפרעמיסלא ז"ל.

האיש מקדש

כשהגיע לפרק האיש מקדש בחר בו הרב הגאון מוה"ר אהרן אבדק"ק חאדרוב זצ"ל לחתן לבתו הרבנית הצדקנית מרת רויזא בלומא ע"ה, חותנו הנ"ל הי' מתלמידי הרה"ק בעל נועם אלימלך ולאחר פטירתו נסע להרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, והי' ידוע לגאון ומתמיד גדול וחס על כל רגע של ביטול תורה, ויסופר שלפני החתונה של בתו התנצל לפני מחותנו היש"מ שלא יוכל להיות נוכח בשעת החופה מפני שאותה שעה הוא עוסק בשיעוריו הקבועים ורק אחרי חצות הלילה התפנה ובא לסעודת החתונה.

במעלליו יתגבר נער

כבר משחר טל ילדותו נראו בו סימני טהרה כי לגדולות נוצר ושזה הקטן גדול יהי', יראת ה' הי' חופף עליו כל היום כל רואיו יעידון כי הוא זרע ברכ' ה', ומסופר כי פע"א בהיותו נער קטן שלחו אביו לקנות דבר מה והלך בשמחה רבה ורקד בכל הדרך מגודל שמחתו כי זכה לקיים מצות כיבוד אב.

כבר בנערותו נודע בתוך הקהל כי עלה למעלה בתורה וחרפותו ובקיאותו הי' למופת בעין כל, וכאשר למד בחדר רק חומש ותהלים דקדק בלימודו וחידיש חידושים נפלאים,

הרבנית הצדקנית מרת רויזא בלומאע"ה נולדה בדראהביטש ונתיייתה מאמה בהיותה תינוקת בת י"ד שבועות, אביה הרב הגאון רבי אהרן ז"ל נשא אשה אחרת ונתקבל לאב"ד בעיר חאדרוב, ובתו היתומה נשארה בדראהביטש אצל זקניה אבי אמה הרבני הנגיד והלמודן מוה"ר נחום ז"ל שהיה פרנס הקהל וראש חברה קדישא דשם.

בבית זקניה הנ"ל נתגדלה הנערה עד שהגיעה לפרקה ונישאה עם הגה"ק רבי אלעזר ניסן זי"ע, ואמרו ת"ח מופלגים שהיו מהנכנסים בביתם, אשר אחת לשנים מרובות מזדמן זוג קדוש כזה.

היא היתה אשה חכמת לב מאוד וכל ספרי תנ"ך ה' רגיל על לשונה, כל כתביה ה' בלשון הקודש צח ונעים אשר הקוראים ה' משתוממים בראותם מליצותיה הנפלאים ורעיונותיה הנשגבים, גם היתה בקיאה בכל אגדות הש"ס ומדרשים, וגם המפרשים על האגדות כמו מהרש"א והר"ף וכדו' לא נעלם מאתה, וכמה פעמים כאשר דברו הת"ח או הדיינים ממאמר חז"ל באגדות הש"ס ונעלם מהם לפי שעה איה מקומם היו הולכים לשאול את הרבנית והיא השיבה תיכף אנה נמצא מאמר הזה במקום פלוני, כס כמה דברים ממפורשי התורה כמו אלשיך הק' וכדו' היה נרשם בזכרונה וכן כמה דינים בשו"ע ובפרט שו"ע או"ח היתה יודעת על בורי', גם היתה מחדשת חידושים נפלאים, (ומרגלא בפומי' דכ"ק מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל שיש לו בקבלה מאבותיו הק' שפירשה "טוב שכן קרוב מאח רחוק", פ' דודאי טוב שכן קרוב, אבל מאח הוא רחוק) והאשה הזאת עמדה לבעלה למחסה לבל יבלבלו מחשבותיו הקדושים בענינים מסובכים ומטרידים, גודל צדקת פזרונה אין לשער ותעש בחפץ כפיה לזון כמה יתומים ואלמנות, כמו כן כמה צדקות שעלו להון תועפות כבנין ביהכ"נ הגדולה אשר בעיר דראהביטש, והכל בחכמה נפלאה מאוד.

גם זכתה ל"גילוי עינים" מסופר כשנפטר הרה"צ ר' מרדכי לעטנער מדראהביטש זצ"ל מח"ס מאמר מרדכי בערש"ק כשעלה מן המקוה שטבל בה לכבוד שב"ק, ובאותה שעה ראתה על גג המקוה שלהבת אש, והבהילה את אנשי ביתה שנפלה דליקה במקוה, ונודע כי ר' מרדכי נסתלק, והיה לנס.

אחר נשואיו ישב בדראהביטש בבית חותנו זקינו וישב על תורה ועל עבודה בשקידה רבה, ולא הסיר אביו עין השגחתו ממנו גם מרחוק וידוע האגרת ששלח לו אז שתוכו רצוף אהבה, דברים ערבים ומתוקים, אשר בו מדריכו בעיקר להתמדת התורה בימי הנעורים, וידוע מחסידי קדמאי שה' להם קביעות ללמוד את דברי האגרת הזאת מזמן לזמן, ולחיבת הקודש העתקנו כאן את כל דברי האגרת הזאת.

זמנים קשים עבר עלינו אחר חתונתו ולא ה' לו זרע של קיימא, וה' לו צער גידול בנים שכל ילדיו שנולדו לו בשנים

הראשונות כולם מתו עליו בילדותם בעודם קטנים ר"ל, וה' מיצר ודואג ומריחוק מקום וקירוב הלב שיתף עמו אביו היש"מ בצערו, וכמובן שהזכירו עצמם תכופות אצל אביו הק' מרן היש"מ להיושע בדבר ישועה ורחמים, ופע"א קבלו מכתב ממרן הישמח משה ובה כתוב לאמר, שהיות אשר הרבנית היא נכדת הגה"ק ר' יקותיאל זלמן הלוי לאנדא זצ"ל, שה' הרב הראשון של דראהביטש (אביו של זקניה רבי נחום ז"ל) ומנוחתו כבוד שם, לכן תלך הרבנית על קברו של זקניה לעורר רחמים שמים להיושע בזרע של קיימא ותקבל עליה שם על ציון הקודש שכאשר תלד בן זכר יקרא שמו בישראל על שם זקניה הנ"ל, פקודתו שמרה רוחם ובשנת תקס"ח כאשר נולד להם בן ה"ה מרן הייט"ל ויקרא שמו בישראל יקותיאל יהודה (זלמן לייב), יקותיאל אחרי זקניה ר' יקותיאל זלמן זצ"ל, ויהודה אחר זקניה רבי לייב חסיד מלבוב זצ"ל.

על כס הרבנות

ויגדל האיש הלך וגדול, וישמעו רחוקים ויבואו ויתנו לו כתר מלוכה, ובשנת תקצ"ד כשנפטר רבה של סיגוט הרב הגאון רבי מנחם מענדל שטערן זצ"ל יצאו שנים מנכבדי קהילת סיגוט לאוהעל להציע לו את כס הרבנות.

אביו בעל הישמח משה שלח עמם בחזרה אגרת מיוחדת למנהיגי הקהילה כדלקמן: "היות ששמעתי כי אתם מבקשים רב ומורה לקהילתכם, הננו בזה להודיעכם כי בני יחידי ראוי לאותו איצטלא, והוא גדול כאחד הגדולים בחריפותו ובקיאיותו וקדושתו, ואם כי כלום אב מעיד על בנו אולם אנכי אגלה טפח ומכסה טפחיים, ולא תבושו בו בעולם הזה ולא תכלמו בו לעולם הבא".

בעת נסעו לשבת על כסא הרבנות נסע עמו אביו, ותרעש כל הארץ ונתקבצו אלפים מישראל שנסעו אתם ללוותו, והזקנים שבאותו הדור ספרו שלא ה' קיבוץ כזה מעולם, ובכל מקום בואם לבשו בגדי שבת ויו"ט, ויסופר שהיש"מ בכה אז מאוד ע"ז הכבוד אשר בני ישראל היקרים יטריחו את עצמם כ"כ לכבדו ולנשאו, ואוי לו למי שהעולם מטעין בו, או אז פיו פתח בחכמה בנו הק' מהרא"ז ואמר לו: אבי, הכבוד הזה אשר יטריחו בני"ו וישתדלו לעשות לא לך הוא, רק לתורתך, אשר ידעו כי הנך תלמיד חכם גדול מובהק ומייגע א"ע בתורת ה', אז נחה דעתו ואמר: "נחמתני בני נחמתני", ופירש בזה מאמה"כ בתהלים "לכן שמח לבי ויגל כבודי", והיא לו נדפסה בתפילה למשה על פסוק הנ"ל.

בבואו לסיגעט תיכף התחיל לפקח ולעיין על כל עניני דמתא, לתקן להם תקנות טובות, לגדור גדר ולעמוד בפרץ, וחתומת יד קדשו נמצא על תקנות חב"ר קדישא, אשר הוא

מרן רבינו ז"ל שעיקר הטעם שעזב מהרא"נ את סיגוט היתה מפני שבני העיר היו עניים ואביונים והיו הולכים יחד בלי מנעלים לרגליהם, וכך נכנסו בביהמ"ד להתפלל, וזה לא ה' יכול רבי אלעזר ניסן לראות בחילול בית ה'.

לאחר זמן קצר קבלוהו לאב"ד דראהביטש אשר שם הוקירוהו והעריכוהו לפי גודל גאונותו וצדקתו ועוונותו וישב בכבוד ובמנוחה, וה' האב"ד והמנהיג הרוחני של הקהילה במשך חמש עשרה שנים עד יום פטירתו.

ביום כ"ח תמוז שנת תר"א כאשר נפטר אביו היש"מ בקשו ממנו אנשי אוהעל לבוא ולשבת על כסא אביו כי כן צוה אליהם לפני מותו, אולם הוא סירב והציע להם לקבל בנו בכורו ה"ה מרן הייטב לב זי"ע, וכתב להם בזה"ל: "לא אוכל למלאות משאלותיכם המשרה היקרה עלי, אם יש את נפשכם הנדיבה יקרא שם בני עליכם, הנהו הושיבוהו לכסא הוראה", ואחר ת"ב נגמר הדבר ונתקבל בעל "ייטב לב" לממלא מקומו של זקינו היש"מ.

עבודתו הק'

דרכי עבודתו גבהו ונשגבו למאד בדרכי ה' וסדר היום שלו ה' עד שעה ב' אחר חצות ה' מלושב בטלית ותפילין של ר"ת ואח"כ בשעה ג' או ד' אכל סעודתו ותפילת מנחה ה' מתפלל ג"כ בתפילין של ר"ת בלא טלית, ומעריב ה' מתפלל כשתי שעות אחר צאת הכוכבים.

דביקותו בה' ה' הפלא ופלא וכל תנועותיו ה' רק ביחודים, אף בעת שאיפתו בטאבאק ראו בו שמייחד דברים נשגבים, לא לקח בשום פעם טאבאק תיכף אשר פתח את "השאכטיל" כי אם חמשה או ששה פעמים לקח בין אצבעותיו והניח עד אשר לקחו להחוטם, ופעם אמר כי טבך ר"ת ק'דוש ב'רוב ט'ובך - כל דרכיו ה' בהצנע לכת, ולא רצה שחסידי ומעריציו יטריחו את עצמם לבא אליו ואף כי באו מרחוק שולחם מפניו, ה' ענותו ושפל ברכ בעינו עד מאוד, ואהבת ישראל ה' תקוע בלבו כ"כ עד אשר בגודל ענותנותו אמר "אשר במצוה הזאת בכחו להתפאר שיש לו אהבת ישראל באמת" וכן נכתב על מציבת קבורתו.

מעולם לא נהג לכתוב חידושייו כי ה' לו כאב עינים וה' קשה עליו מלאכת הכתיבה, ועל כן לא נשארו ממנו בכתובים ובנו מרן הייטב לב מביא בספריו כמה פעמים מה ששמע מפיו.

ועל אף שלא הביט בספרים מחמת כאב עיניו כי אם לפרקים מכל מקום ה' רגיל על לשונו דפים דפים גמ' ודפים בזוהר, ואמרו עליו חכמי לב שה' מכירין אותו שמוחו כאחד מן הראשונים, ואף קודם הדרשה שנהג לדרוש בשבתא דריגאל לא עיין כמעט בספרים ואף לפרקים ציוה ליתן לו

יסד, וגם נודע שם לפועל ישועות והרבה באו בצל קורתו להתברך ממנו.

וישטמהו בעלי חיצים

שש שנים ישב על כסא הרבנות בק"ס סיגוט, אך לא היו אלה ימי מנוחה ושלוה וימררו חייו בעלי חצים, והוא תיכף בבואו לשם ראה שלא ישבע נחת שם ורצה לעזוב את המקום, אולם אביו ואנשי שלומו לא נתנוהו לעשות זאת, ויעצו לו להמתין עד אשר תשך הסערה.

זמן קצר לאחר בואו לשם החלו בני הקהילה להציק לו ועמדו נגדו במחלוקת ואף העלילו עליו בפני שרי המחוז, שאת כל יגיע כפיהם חייבים הם לשלם לקהילה לצורך קיומו של הרב, שנים אחדות לאחר מכן נתלהב הסכסוך ביותר, כאשר אסר את שחיטתו של השוחט מקרטשינוב, כי לא בדק בסימנים בעת השחיטה.

שמונה רבנים מגדולי ישראל עמדו לצידו של הגה"ק רבי אלעזר ניסן להיות לו לאחיעזר ולאחיסמך אחר שבררו הענין ונודע הדבר שנכון עשה במה שפסל השוחט, וה' כותבים מכתבים לחזק אותו, וגם לבני הגליל להשתיק המחלוקת, ובס' שו"ת דרך יבחר נדפסו מכתבי קודש שכתב הגה"ק בעל "מראה יחזקאל" אודות ענין זה.

כן נדפס תשובה ארוכה בענין זה בשו"ת אמרי אש (י"ד ס"ב) להגאון בעל מהר"ם א"ש, וכמו כן בס' אבן המאיר (ח"ב) נמצא תשובה אליו בענין זה מהגאון ר' פאליק זצ"ל האבדק"ק סעליש יצ"ו, ועוד.

אלה וכאלה הוסיפו מתנגדיו והעזו לנתק את הציצית מטליתו בשעה שהתפלל, ובכל עת שדרש, כדי להכעיסו המה יצחקו וידברו בקול, גם העזו לשבור חלונות ביתו ואוהביו וידידיו קראו לאסיפה, אכן אין איש נענה לבקשתם, פע"א באו לפניו מתנגדיו והציקו לו מאוד, וחם לבו בקרבו אש תבער בו, וקרא ואמר: "למי עוללתם ככה, לאיש כמוני נוטר ברית קודש", וזקני החסידים מספרים שהאנשים האלו אשר עמדו לנוכח לא הוציאו את שנתם כי מתו במיתה משונה ר"ל.

כהנה וכהנה הוסיפו בני עוולה לענותו, כי רשעים האלו אשר כים נרגשו השקט לא ידעו וכל מחשבותם רק רע כל היום, עד שבאחת הלילות הציתו את ביתו בארבע פינותיו ונמלט על נפשו ביחד עם אנשי ביתו, בחמלת ה' עליו, אז החליט כי כבר שנה מכוס התרעלה די והותר, ועלה אצלו בהסכמה להעתיק את משכנו למקום מגורת אביו זצ"ל לק"ק אוהעל.

וסיפר מרן הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א מה ששמע מק"ז

לזכות בהמצוה הגדולה הזאת כדרכי אויה ל"י.

בליל שב"ק בין כסא לעשור שלמחרתו ה' עיוה"כ בשנת תרט"ו כשעה אחת קודם עלות נשמתו הטהורה השמימה ישב על מטתו ולקח בידו הטאבאק וכדרך התנהגותו בעת שה' בריא אולם כן נהג אז ולא ניכר שום השתנות אם שה' גוסס וה' לפלא בעיני אותם שראו את הדביקות הנפלא הזה.

כשראתה הרבנית הצדיקת ע"ה אשר בעלה הקדוש הנהו מסוכן מאוד וסכנת מות מרחפת עליו לא סרה תכשיט"י בעת הלכה על מטתה בחשבה שאם תסיר התכשיטין ויהי מה שיהי' שוב לא יהי' נכון להלבישם ולא רצתה לנהוג אבלות בשבת ועלתה על מטתה להנפש מעט, ותקם בעוד לילה בעת יצאה נשמתו, והתכשיטין על ראשה, וביום השבת לא אמרה דבר ואף דמע לא תדמע עיני' מגודל קדושת השבת, ואכלה סעודת הצהריים בחדר האחר כדרכה בכל שבת לא חסרה דבר, ואף שלוש סעודות אכלה, ורק אחר צאת הכוכבים בעת הדליקו הנרות והניחו גוף הקדוש של בעלה על הקרקע, אז הסירה התכשיטין מעלי' ונכנסה לחדר שבעלה הקדוש מונח לספדו ודמעתה על לחי' ופי' פתחה בחכמה ואמרה: עד כה ה' בעלי אומר בכל עיו"כ קודם כל נדרי פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך, ועתה ג"כ ליל עי"כ ונאמר בעוונותינו פלגי מים תרד עיני על שבר בת עמי, וזלגו עיניה דמעות מאין הפוגות ואין לשער נהרי נחלי דמעות שירדו מהמון אנשים ונשים מהקהלה הקדושה והגדולה עיר דראהביטש אשר שמעו קול דבריה קול היורדים חדרי בטן.

בערב יוה"כ שחרית כאשר הובילוה לקבורה אמרה הרבנית להמשרת כי ערב יום הכיפורים היום וצריכים להכין סעודה כמו ביו"ט, הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו ולא ארכו הימים כי בשנה שאחריו יום ג' עש"ית תרט"ז שהוא בתוך שנה של פטירת בעלה בשנת מלאת לה שבעים שנה עלתה נשמתה הטהורה בגן עדן.

גלוי וידוע שהגה"ק בעל דברי חיים זי"ע קרא נכדיו בשם אלעזר ניסן וצוה לבניו שג"כ יקראו בניהם בשם זה אבל רובא דרובא מאותם שנקראו כך לא ה' זרע של קיימא, על כן כשנולד בן להגה"ק ר' ברוך מגארליץ ואביו הד"ח צוה שיקרא אותו בשם אלעזר ניסן ומה גם כי הבן הוא נכדו, כי ר' ברוך ה' חתנו של מרן הייט"ל, ולא הסכים ר' ברוך בטענה שאינם קיימים אז אמר לו אביו שיקרא אותו סיני אשר אותיות' כמו אותיות ניסן והוא הרה"ק ר' סיני אבד"ק זמיגראד זצ"ל וכן נוהגין עד היום הזה נכדיו לקרוא סיני תחת ניסן.

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

ספר אחד או שניים ועם כל זה ה' הדרשה יותר מב' שעות. כמה פעמים ישב כמו ג' או ד' שעות בימי הקיץ אחרי סעודת היום של שב"ק ולא דיבר עם שום אדם וידו על מצחו ופניו ה' כלפיד אש ועמוק במחשבתו בדביקות.

צדיק גוזר

לא נפל מכל אשר דבר ונתקיים בו ותגזור אומר ויקם לך, ופע"א רצה אביו למסור לו החכמה מהקמיעות אך מגודל ענוות צדקו לא רצה לקבלם, ואח"כ אמר אביו קודם פטירתו: "שכל מי שיצטרך דבר ילך לבנו כי הכח שיש לי בהקמיעות יש לבנו בפיו הקדוש שכל אשר גזור הקב"ה מקיים".

פ"א שאל לילד אחד מה אתה לומד השיבו הילד אלף ושאל "נו קאנסט דו מיר ווייזן אן אלף אויפן הימל" והשיב הילד ניין איך קען נאר ווייזן אין סידור, אמר לו: איך קען אבער ווייזן אן אלף אויפן הימל", השיב הילד: יא ווען איך וואלט געווען אן רבי וואלט איך אויך געקענט ווייזן אן אלף אויפן הימל, דבריו אלו מצאו חן בעיניו וסטר על לחיו של הילד ואמר לו: "זאלסט מיר זיין אן אלטער יוד" ונתקיימו דבריו שנפטר בשיבה טובה.

פ"א בא אליו איש אחד עם ילדו שנפל עליו פחד פתאום מאיזה דבר השיבו שיעמוד עצמו על ספסל ויביט היטב בצורתו, כדי שיזכור את צורתו בעת שיבאו לו החולי הזה, וכן עשה ונעשה בריא.

פעם אחת ה' באונגארין ולא ה' שם דגים על שב"ק אמר לאשת בעה"ב דשם שיתנו על הכירה קדירה עם מים ובצלים וכן עשו ולעת ערב חצי שעה קודם שבת בא לבית ציפור אחד והשליך דג גדול וה' פלא.

פע"א כאשר ה' נכדו הגה"ק בעל ייט"ל זי"ע אב"ד באוהעל נסע אצל הרה"ק מראפשיץ ונסע דרך דראהביטש, ואחיו הרה"צ ר' נחום צבי זלה"ה כאשר ראוהו מרחוק אמר הבשורה לאביו זלה"ה כי בנו הייט"ל בא אצלם על שב"ק, ואהיו אמר לו: תראה כי לא ירצה להיות כאן על שב"ק כי הוא נוסע לראפשיץ, וכן היה כי שאל אותו אחיו אם יהיה כאן בשבת אמר "לא" כי פניו מועדות לראפשיץ.

אשכנתי דרבי

בערב שבת שלפני ראש השנה בשנת תרי"ד, שמונה ימים קודם פטירתו הלכו כמה תלמידי חכמים יראים שבעיר לקבץ מעות לצורך פדיון שבויים נחוץ מאוד ובאו גם לביתו של רבם, ובאותו יום כבר נפל למשכב וחלה את חליו אשר לא קם ממנו עוד, והיו עיניו זולגות דמעות ואמר: "אחינו עוסקים במצות פדיון שבויים וכחי אין אתי להיות להם לעזר

ביהמ"ד הגדול ויואל משה

ד'קהל ישב לב ד'סאטמאר
קרית יואל • בני ברק

נתיבד פי בק מן רבדוק ויע • בנשאות בק מן רבנו שלישא • בראשות מודנו הנחצ ראש ישיבתנו שלישא

הודעה חשובה

הננו להודיע לציבור אנ"ש כי אי"ה ביום שלישי הבעל"ט

יום י"ג מידות

תתקיים אמירת תהלים בביהמ"ד למעלה בשעה 4:00 אחה"צ
קריאת הקרבנות בשעה 6:00
ולאחמ"כ תפילת מנחה ואמירת תשליך
(כמו"כ תתקיים קריאת הקרבנות אחר תפילת שחרית מנין הנץ בחדר א')

בברכת גמר חתימה טובה
הגבאים

נתן אלקים שכרי

ברגשות בוערים לבנו יהמה, להביע ברכה בקול מצהלות
ובנעימה, בהכרת הטוב מעומק הלב פנימה, אמע"כ ידידנו
הגבד פועל גדולות ונצודות בכל שעות היממה, נודע לשם
ולתהילה, כביד המעש ודפועולה, אוהב למטה ונחמד בשחקים,
למען ישיבתינו הק' מעיינו עסוקים,

מוד"ר **מרדכי אטיק** הי"ו
עסקן נמדץ למען ישיבתינו הק'

לרגל שמחתו בהולדת בתו למזל טוב

איהולינו הנאמנים ברגשי הערכה, שבכל פעולותיו תשרה ברכה, ולדות
רוב תענוג ונחת יוכה, ויראה הצלחה רבה אלף פעמים ככה.

המברכים ומאחלים מקרב לב
הנהלת הישיבה – הורי התלמידים

חלק ניכר מהוצאת הגלייזן נתנדב

ע"י ידידינו הנכבד

הר"ר מרדכי אטיק הי"ד

לדגל שמחת הולדת בתו שתחי'
למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

ויה"ר שיזכה לראות דורות ישרים ומבורכים
מכל יוצ"ח מתוך נחת והרחבת הדעת

אין לויף פון נייעם יאר
שנת תשפ"ו לפ"ק

שבת

דבוק לא שבתא
א שבת'דיג יאר!

סיום המסכתא
א' קרח תשפ"ו
ב"ט לחודש סיון

התחלת המסכתא
א' וילך תשפ"ה
כ"ח לחודש אלול

אין לויף פון נייעם יאר
שנת תשפ"ו לפ"ק
לערנען אלפי ישראל גרינטליך אדורך
מסכת שבת
און די ערשטע פרקים פון מסכת עירובין

אינאיינעם
וואסן מ'ר קאנאן
מסכת שבת!

שנת
תשפ"ו

תורת
שעשועי

התאחדות אברכים ד'סאטמאר
בשטאט קלון אומער נאמיר

שבת קודש נמשות ישראל בכל כנפיד יחסיון

מה הבריות אומרות עלי

אשרי אביו שלמדו תורה

ברגשות בוערים לבנו יהמה, להביע ברכה מרובה וחמה,
בקול מצהלות ושפה נעימה, מעומק הלב פנימה, אל
מעלת כבוד אבינו - חותני היקר האנשים, גדול במצוות
ובמעשים, מוכתר בכל מדה יקרה, מסור בל"ג לכל
קדשי קהילתנו בשמחה ואורה, למענינו משקיע כל
כוחותיו, מעשיו הטובים אלו תולדותיו,

הרה"ח ר'

אלכסנדר יעקב
מנחם גרינוואלד
עלי"ט"א

המנכ"ל אמיתי - המנהל
ההשקפה שיתחיל לאי"ט"א

לרגל התעטר בגם אחינו - גיסי היושב באהלה של תורה
לילות כימים, דולה ומשקה מתורתו בסבר פנים, חכמתו
בחוז תרונה ברוב אונים, משיב כהלכה בכוחות עצומים,

הנאמן ר'

שמואל שאול גרינוואלד
עלי"ט"א

לשמש בתור מו"צ בקהילתנו הק'

גם נברך בכפליים ברכות, לרגל החיתון אשר נעשה יפות
אצל בגם היקר המו"מ בתנ"י
הבה"ח משה שמשון נ"ו
עב"ג הכלה בת"ק שתחי'

ברכותינו החמות צרופות בלבבות הומים, יהי רצון מלפני שוכן
מרומים, שתזכו לרוות רוב נחת דקדושה, במדה מרובה
וגדושה, מכל יוצ"ח בטוב ובנעימים, חרות ימים ושנות עולמים,
בבריות גופא ונהורא, בשמחה ואורה,

האברכים בהדר וכו'

בניכב: פסח אהרן. חיים לשה. יואל גרינוואלד
חנניכב: יצחק אייזיק גאלשטיין

דרוש נא דורשין בדרשם פניך

שמחים אנו להודיע בזה לכלל ציבור אנ"ש
קהל עדתינו שיחיו

כי לרגל עשרת ימי תשובה וכהכנה דרבה
לקראת יום הקדוש הבעל"ט

— תתקיים אי"ה —

דרשת הכנה ליום הקדוש
ע"י אחד מחשובי
המגידיים שליט"א

ביום ראשון פר' האזינו הבעל"ט
בשעה 9:45 בערב
בבית מדרשינו הגדול

ויה"ר שנזכה להתכונן כראוי וכנכון לקראת יום הדין ונכתב
ונחתם בספרן של צדיקים גמורין, אמן.

ביקרא דאורייתא
ההנהלה

בשמחה רבה הננו להודיע לכל תופכינו וידידינו אנ"ש החשובים הע"י
כי כפידי שנה בשנה ניתן להשיג אצלינו תלושים
עם הנחות לקניית פלבושים לחג בחנויות

גי בי

30%

על מוצרי קולב

גי בי

35%

על בעקישטע
 פרוחוני
 (לא בולל משי ומלכותי)

חסידיש

15%

על כל המוצרים

ניתן לקבל אצל

הר"ר
אהרן נפתלי ענגעל
 הי"ו

בשעות הערב
 בבית מדרשינו

**ומלבושי
 כבוד
 לכבוד
 יום טוב**

בברכה
א כתיבה וחתימה טובה
ההנהלה

נ.ב. היות וכל שובר עולה כסף לכן הכרטיס הינו אישי ואסור להעבירו!

קול קהילתנו

קהל יטב לב דסאטמאר
קריית יואל - בני ברק

תודה וקו"ל זמרה

ברגש הודאה והשמחה, ברוב שירה וזמרה, משמק לבב לכבוד יידינו החשוב, על כל מכיריו אהוב וחביב, איש וקר רוח, ברוב אוניס ואמץ כת, מסור בכל לב למען גליון "קול קהילתנו", לטובת אנשי שלומנו, ה"ה

הר"ר מרדכי אטיק הי"ו

לרגל השמחה אשר במעוט שורה
בהולדת בנו שתחי'
למזל טוב ובשעטומ"צ

באי עידנו דחיוותא, נשנר לו כסא דברכתא, על התמסרותו
הנאמנה מדי שבוע בשבוע בהפצת גליונו, לשמחת לב עיר
קהילתנו, זכות הרבים תלו בו, ובשער בת רבים נודה לשון ונהלל

ברכות שלמות ופירות שישמחה ו ימאסך עליו כל חותמי ברכות
ויזכה לזאת חזות ישרים ומברכים מתוך נחת והרצת הרעם.

המברכים
מערכת קול קהילתנו
שני קהל יטב לב דסאטמאר קריית יואל - בני ברק

סל מלא ברכות

ברגשות בוערים לבנו יהמה, להביע ברכה בשפה ברורה ובנעימה, על ראש מכובדינו הנודע לתפארה, מסור בכל להט נשמתו להנחיל אהבת תורה, נודע בפעולותיו הגדולים והעצומים, למען הרמת קרן עבודת התפילה בעזו וברמים,

הרה"ג ר' **יחיאל לנדאו שליט"א**
משפיע בשיבתינו הק'

לרגל שמחתו בהולדת בנו למזל טוב

איחולינו הנאמנים ברגשי הערכה, שבכל פעולותיו האדירות תשרה ברכה, ולרוות רוב תענוג ונחת יזכה, ויראה הצלחה רבה אלף פעמים ככה, בהרמת קרן התורה הצרופה, מתוך נהורא מעליא ובריות גופא.

המברכים
הנהלת הישיבה - רבנן ותלמידיהון

מזל
טבא
וגד'א
יאה

יזכור

נדרו צדקה לקופת
**שקל
הקודש**

של מוסדותינו הק'
ובוודאי יהיו נח"ר לנשמתם בנגדי מרומים

**בעת אמירת
יזכור**

והזכרת נשמות
יקוריכם ע"ה

הנדבות ניתן למסור:
הח"ר מרדכי אטיק הח"י
פל' 0534109992

יזכור אלפים נשמות... שהלך לעולמו
בעבור שאותו בלי נדר צדקה בעדו, בשכר
זה תהא נפשו צרורה בצרור החיים עם
נשמות אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה
רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדיקניות
שבגו עדו. ונאמר אמן:

הִנְנוּ בֹזֵה לַהֲדוּדֵי
לְתַלְמִידֵי הַתּוֹרָה
בֵּית ח' שִׁיח'וֹ

שמעתה יתקיים אי"ה

הבשר והדם

על ידי המלמד מומחה
הרב **יוסף צבי קויפמאן** שליט"א

- החבורות יתקיימו אחת לשבועיים -

החבורה הראשונה לקראת יום הכיפורים
יתקיים אי"ה ביום שני פר' האזינו
 בהיכל העזרת נשים בשעה 7:00 בערב

הנהלת מפי עוללים

מורא מקדש וכבוד בית הכנסת בפרט בימים נוראים

דברי מוסר והתעוררות ממרן הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

בתחילת סעודת רעוא דרעוין פר' נצו"י תשפ"ג לפ"ק בבית מדרשינו הגדול

המתפללים. ואף שמתפללים הרבה שעות בבית הכנסת, יש להיות כאלם לא יפתח פה, כמו שכתבו הפוסקים בשם הזוה"ק חומרת הדבר "שכל המשיח בבית הכנסת בשעה שהציבור עוסק בשבחו של מקום מראה עצמו שאין לו חלק באלקי ישראל".

ובכן מוטל על כל אחד ואחד מבאי בית המדרש להיות זהיר בקדושת בית הכנסת ומורא מקדש בין בתפילת שחרית ובין בתפילת מוסף של ימי ראש השנה, וכן ביום הכיפורים הבא עלינו לטובה, כי מי שמדבר בבית הכנסת גורם רעה לעצמו ולכל

לכן כל אחד יקבל על עצמו להיות מאלו הנותנים כבוד לאלקי ישראל, ולהתפלל מתוך אימה ויראה לפני מלכי המלכים,

וחיובא רמ"א על כל אחד לעמוד
בעצמו על המשמר עליו ועל סובביו
לא לשיח שיחת חולין
בשעת התפילה.

והעצה היעוצה לזה לשבת מעוטף עם הטלית על הראש גם בשעת חזרת התפלה ואמירת הפיוטים, כי כן הוא דרכם של חסידים ויראי ה' שבשעת התפלה מתחילתה עד סופה יושבים עם כיסוי על הראש, עם הטלית או שטריימל כראוי וכיאות לכבוד בית ה'.

ויחי רצון שבזכות הזהירות בכבוד בית הכנסת ומורא מקדש, נוכל להתפלל לפני השי"ת כראוי, ובוודאי שישמע שוועתינו ויתקבלו תפלותינו לרצון, ונזכה לשנת גאולה וישועה וכל מילי דמיטב.

דגנו מיטגדים בזה ברכותינו ואיחולנו אל מול דידנו
אנ"ש החשובים כאנ"א בשמו הטוב ביו"ד

שהשמחה במעונם

הרה"ג ר' שמואל שאול גרינוואלד שליט"א
מו"ץ בקהילתנו ומראשי הכולל
ולאביו הרה"ח ר' אלכסנדר יעקב גרינוואלד שליט"א
ולחותנו הרה"ג ר' ישכר דוב פישער שליט"א
לארוסי בנו - נכדם הבה"ח משה שמשון נ"י

הר"ר מרדכי אטיק הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' יעקב אטיק שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' שלמה מאיר ראזנבערג שליט"א
להולדת בתו - נכדתם
הקידושא רבא ביום שב"ק בבית מדרשינו הגדול

צו מעלדן אייערע שמחות: 050-4139494

קהל יטב לב

- בית המדרש הגדול "וואל משה"
- בית המדרש "רמב"ם"
- בית המדרש "סדך משה"
- בית המדרש "תהילות יואל"
- בית הוראה "בית מנחם צבי"
- ועד קרן הבנין
- חברה משנות
- חברה קדישא
- גיליון תורני "קול קהילתנו"
- מערכת "קול אנ"ש"

מוסדות יטב לב

- ישיבת מהרי"ט
- מכינה לשיבת קנעת
- קרן מלמדים
- חבורת "לנון של מלך"

כולל אברכים

- כולל "עני חיים" לצדקת רמבערג
- כולל "קנין הוראה"
- כולל בוקר וערב "באר מנחם"
- כולל בוקר "תורת יואל"
- כולל "פניא המעל שבטא"
- כולל "עולת שבת"

התאחדות האברכים

- כולל ערב
- שיעורי תורה בידי יום ביזמו
- ארגון שיעורי תורה בנושאי השנה
- איחוד החבורות
- חבורת "סודי התורה"
- חבורת "תורתך שעשועי"
- חבורת "וואל משה"
- ועד לרצאת חדרות הגד"צ
- מן ראש ישיבתנו שלישא

מפי עוללים

- חבורת תפילה "תפילה למשה"
- חבורת תהילים "תהילות יואל"
- חבורת "שיר השירים"
- אבות ובנים

עולם חסד יבנה

- קופת מתן בסתר ע"י הגד"צ
- מן ראש ישיבתנו שלישא
- מפעל "קרן חלבשה" - "לקראת מלח"
- ארגון שמחות בירכות הדעת
- גילוי המרכז
- קרן עזר נישואין "סדך משה"
- ביקור חולים "חסדי יואל"
- "חסדי משה" נסיעות לחולים ומלוויהם

מלכות של חסד יעוורו

- מפעל "לחם לשבוע"
- מפעל "וישיש בשמחה"
- גילוי "מאורות נר"
- קמדיא דפסחא - "חסדי פסחיל לאור"

בית יעקב

- "אחותנו" לנשות הקהילה
- "לבו נרננה" לבנות המהילה